

312400 వ్రత దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంపుటము ౧౬ } ఛెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ నవంబరు 22-వ తేది గురువారము
Vol. 16 } శ్రీ విభవనాథు నంపభర కార్తికమాన శుద్ధ దశమి

No. 195
సంచిక ౧౯౫

అమృతంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారికే వేలవేలు
అమృతంజనములు పొందియున్నది
తలనొప్పిల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును.
పోట్ల పోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
బావుల దూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
మరకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వుల తగ్గించును. విదేళము
తో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతంజనము అన్ని విధములగు
నోవ్వులకు నంపవలసింది.
మంచుగాక చీటి కూచి కొనిన
తొనము గురిగదు.
చక్కని దబ్బితో వడం నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బ 1-కి రు 6-4-0 లు.
వ్రతంబులు ముఖ్యముగా నుండవలసింది.
అమృతంజనం డిపో:
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మృదాన
102, ఫోటో డ్యూ, ఫోటో బొంబాయి

ఈ పటమును శ్రీ శైవమన గమనించి రీతిగాలెను.

సుప్రసిద్ధమైన డి. వి. యస్. గుప్తగారి
మంజరి హేర్ ట్యానిక్

శరీరముల సభిష్టదిపతి తుమ్మెద రెక్కలవంటి
నలుపుదనము నిచ్చును. కిరుసు పెంట్టుకొను మృదువు పఱ
చును. ఇందు బాదంతయిలు ఎగయిరా పీనధులు చేరియుం
డుటవల్ల కన్నులకును, మెదడునకును మంచినిబాదు నిచ్చును.

6 టోలీ బుడ్డి 1 కి నెల రు 1-6-0.

పరిమళద్రవ్య చరిత్రకులందు ప్రసిద్ధి పొందిన నిపు
ణులగు డి. వి. యస్. గుప్తగారివల్ల తయారైన పెంట్టు,
హేరాయిల్స్, షా మే డ్యూ, బ్రిలియండ్స్, సోపు,
పాడ్యూ, లైమ్ వాష్, సరీస్, శాన్ టెలెం, ఉడకలైస్,
వాటర్స్, ఎగయిరాకములు అతి ఉత్తమమైనవి గలవు.
వ్యాపారవల్ల కేటలాగునకు నేడే వ్రాయును.

(ప్రాప్తి) లభ్య:- డి. వెంటునుబ్బయ్యశెట్టి అండ్ బ్రదర్స్,
జేమ్స్ పర్ ప్యూమరీ కంపెనీ,
288 గోవిందప్పనాయక వీధి,
(బొంబాయి అర్బన్ డివిజన్ ఏదుల్లీ ముద్రాను.)

ఏజెంట్:-
డి. వి. భద్రం అండ్ యమ్. రామమూర్తి కంపెనీ,
5281 కాకినాడ.

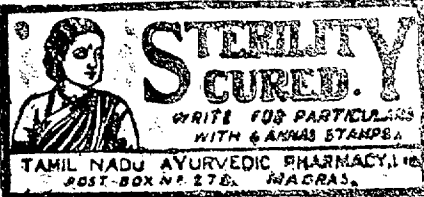
లా టు రి 5301
సోమసుందర పాఠశాల యూనియన్
కాంచీపురం (కంచి)
టికెట్: రెండే అణాలు
అమ్మవాడ కావలెను. కమిషన్ ధారాగతు
చీట్లు ఎత్తు దినము. 21-8-29.

వ. రామస్వామిశాస్త్రి, (వెంకటేశ్వర్ (రిటైర్డ్ సబ్జెక్ట్)

అంధ దయరి

ఈ డైరీలవలన తెలుగు భాషయందు నిర్భయవహర
ముల పుడయగించెడి విషయము లనేకములు గలవు. కొర్రలు,
రిజిస్ట్రేషను చస్తావేదాలు మొదలగువానికి స్థాపుల కేట్లు పం
చాంగము, నెలపులు మొదలగువిషయములు గలవు. శివచక్ర
కొక్కొక్క-పుటగలదు. క్యాలిగ్రాఫింగు, వర్తకము, వ్యాప
కాదులు, గృహములు మొదలగువా రందరుకు నుపయోగింపదగి
యున్నది.

ప్రతి పుట 2-4-0. చిన్నది నెల 0-14-0. వలయు
పాఠశాలకు ఈ డైరీ ఉపయోగము వ్రాసినవలయును.
5333 అంధ పబ్లిషింగు, తెనాలి.

2546

రాజరాజేశ్వరీ జ్యోతిషాలయం

వివాహకాగినీ, తేదిపమయగాని పంపిన తైచి
కాస్త్రోత్వ 20 లగ్నములు కట్టి ఆయుర్విషయము, యోగ
విషయము, కర్రవిషయము, సంతానవిషయము వ్రాయుట
కు రు 5-0-0 దశాంత్యశిలగోరువారు ఉత్తరముద్వారా తె
లిసికొనవలయును. ఆయుర్విషయము యోగవిషయము తర
త్రవిషయము సంతానవిషయము తెలుపుటకు 2-0-0

4972 బెజవాడ, పూర్వనందంపేట

జ్యోతిషము:- భవిష్యత్తుకు గురించిన 5 ప్ర
శ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0 వై
ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు. 0-4-0
ప్రశ్న వ్రాసుకాలమును తెలుపవలెను. 2595
వి. కే. శతగోపాచారియార్, తిరుత్తణి.

తేటసాతెం. రివ్యూ మొదలగు వ్యాధులను గ్యారంటీ ఇచ్చి
దుచ్చుచున్నాము. నావి అన్నియు క్రొత్తివికిత్యు వ్యాధి లె
లుపును. చక్కని సలహా నిచ్చెను. "నెక్స్ట్" ఈ నామము మొ
దలగోరియా, చిక్కినన మేనాం, అత్తుణ్డం నెల్లం ల్లి
అమ్మ, తిం ప్రీపురువ న్యమి న్యమి న్యమి న్యమి న్యమి న్యమి
రు 2/- మందులు పనిచేయించి ఖరీదువాతము. (497)

చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహకవి

నూతన గంధములు 4652

1565
మనీషూర్తిముద్రానులేలూడు ఈ క్రింది గ్రంథ
మొదలగా అమ్మబడును కొలవ్వులకులే యందులకులే
రాజులనవారు వెంటకు నర్తకుల నెరవలెను.
ప్రహ్వనాటకము (అలంకరితము) వెల 1-8-0
కన్యకామంజరి రెండవభాగము 326 పుటలు 8-0-0
ప్రవాసముల సంపుటము, కాలిగ్రాఫింగు 1-0-0
నానీటి, వి.సి. కన్నులు కొమ్మారేచరించవలెను. మూడు
పుటలకు కొనువారు రు 5-1-0. పులిందిన చాలాను.
అమృతంజనము, వాలిగోడెట్ గురుమూర్తి,
26-8-28. నవ్విశాస్తి సంఘకార్యదర్శి.

(మా ప్రత్యేక ప్రచురించి నుండి)

హరికథల గురించియు హరిదాశులగురించియు. భాగవ
తాదుగురించియు ప్రపంగించుచు అంధ్రులు అరవ హరికథా
వద్దని ఆరవయి అంధ్ర హరికథావద్దని అనండింపబాలని
నుడిసిరి. ఈ విషయమున ఇరువుర వద్దకులకును చాల భేదము
గలదు. అంధ్ర హరికథలలో నొకతోపము గలదు. సామాన్య
ముగా అంధ్ర హరిదాశులు స్వరవికహరికథలనే చెప్పెదరు.
ఇతరులకీర్తనల వారుపాడిరు. ఇతిలోపము. ఇందువలన వీరు
ఇతరుల కీర్తనలతోని నుంచిన గమనించి అనండించుట కిర్తనలకవ
కాక మోసగనివా రగునున్నారు.

నాటకరంగములు

నాటకరంగములలో సంగీత మొకమాదిరిగ భాగముగా వుండును. ఈ నాటకరంగములు మర్యాదనుగనవారి ప్రేమల జనుటకు అయోగ్యమును నిలియందున్నవి. తమిళ నాటకరంగముల స్థితినిబట్టి నేటియు నడుపుచున్నాను. ఆంధ్ర నాటక రంగములమొక్కటిగూడ అటులే యుండునని అనుకొనుచున్నాను. (కా|| శాగేశ్వరరావుగారు|| లేదు. ఆంధ్ర నాటకరంగములం దట్టి లోపములు లేవు)

అధ్యక్షులు ముగించుచు దేశీయగీతములను, కీర్తనలను, వృత్తములను గానమొనర్చుట కాంధ్రగాయకులు విశేషముగ ప్రయత్నింపవలసినదని తెలిపిరి. భాగవతములోని వృత్తములు, గానమునకు చాల యోగ్యముగ నుండును. అవి యెంతయో మనోహరముగ గూడ నుండును. వీనిని గురించి ఆంధ్రగాయకులం తగినంత శ్రద్ధబుచ్చుకొనుటవలసియును. బొబ్బిలిపాట, బెయ్యపాట, ఎరుకలపాటలు మొదలగు వృత్తములను పెన్నియో దేశీయాంధ్రమున గలవు. వానిని గానమొనర్చువారు గాయకవిభాగములలో నొక్కరైనా గలరా? వీని నన్నిటిని నిర్వృత్యమొనర్చుట గొప్ప నేరము. ఆంధ్రగాయకులం ఆంధ్రకవిత్వముయొడల తమధర్మమును దర్శనము. అప్పుడే, ఆంధ్రదేశమునకును ఆంధ్రజాతికిని వారివలన ప్రయోజనము కలుగును. ఆంధ్రగాయకుల గౌరవము పెచ్చును.

(పార్వధ్యములు).

అధ్యక్షుల వ్యాసానంతరము కొందరు బాలకృష్ణ బాలిక లకు తమ కథిమనపాత్రములను గా యా గావ్యవస్థలయందు పోటీపరీక్షలు జరిగెను. అందు తీర్ణులైనవారికి నువ్వకతకము లొసగబడినది.

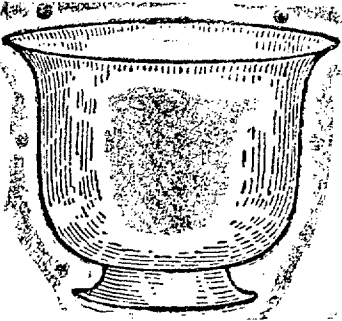
స్థాయిసంఘము కావలెను

పిమ్మట పాదకర్త రామకృష్ణయ్యగారు ప్రసంగించుచు, సంగీతమహాసభకు, ఒక స్థాయిసంఘ ముండవలెననియు, స్వరాది విషయముల సంస్కరించి, సంగీతపద్ధతుల నుండి, స్వప్రమును పద్ధతుల నేర్పరుచుటకు వారు ప్రయత్నింపవలెననియు నుడిపిరి. సంగీత మహాసభ మూడువత్సరములుగా నాంధ్రపథలో పాటు జరుగుచున్నది కాని, ఆంధ్రపథ లన్నియు నొక్కమారు జరుగుచుండుటచే, ప్రయత్నములందును రాజకీయాది పథలచే నాకర్షింపబడుచుండిరే కాని, గానపథలయొడ తగినంత శ్రద్ధను గన్పరచుటలేదు. ఈ మూడువత్సరములుగా నీగాయకమహాసభ సాధించిన కార్య విషయం నిర్ధరించి చెప్పబడుటలేదు. సంగీత విద్యాభివృద్ధి మార్గముల గురించి కొన్ని వత్సరములుగా నీసభలో చర్చించియుంటిమి. కాని వాని నాచరణరూపములోనికి తెచ్చుటకు తగిన ప్రయత్నము లేదయ్యెను. అరియగాక ఈసభ జరుగు రెండుమాడు గంటలకాలములో, సంగీతవిద్యాసమన్వల నన్నిటిని సమగ్రముగ చర్చించుటకు తగిన సావకాశమొక్కడలే అందుచే గతసభలయందు.. సంగీత మహాసభ కొక స్థాయిసంఘ ముండవలెననియు, ఆసంఘమువారు, సంగీత సమన్వల చర్చించి తరిష్కరించి తీర్మానములు రూపమును గావించవలెననియు తీర్మానము గావించిరి. కాని అది జరుగుటలేదు. కాని యింత వర కేర్పడలేదు. అట్టి కాళ్ళతమగు స్థాయిసంఘ మొకటి ఏర్పరచవలెనని గోరుచున్నాను.

రామకృష్ణయ్యగారు రింకను మాటలాడుచు, ఆంధ్రదేశములో సంగీతవిద్యకు తగిన ప్రోత్సాహము లేదను విషయము ను తెలిపి అందుల కెఱయించు విచారించిరి. ఆంధ్రదేశమున సంగీత విద్య ఇంతవరకే నా నిలచియుండుటకు కారణము కాకినాడలో కొమ్మిరెడ్డి మూర్త్యునారాయణ మూర్తిగారిచే స్థాపించబడి 25 వత్సరములుగా నిర్వహింపబడుచున్న సరస్వతీ సంగీత సభయే కారణము. దానివలన గలిగినంత ప్రయోజనము ఈసభల వలన గలుగుటలేదు. ప్రాచీనదేశములో ప్రజలు సంగీతవిద్య కొనగ్రహిస్తామనుమానే ఆశ్చర్యమవుతుంది. ఆంధ్రదేశములో కలాకాలములోను పాతకాలములోను సంగీతమునుగూడ ఒకపర నీయ విషయముగ నిర్ణయించుటకు ప్రయత్నింపవలెను. ఆంధ్ర దేశములో ఇంకను కొందరు పద్ధతులుండి విద్యార్థులకు తమ స్వంతపిల్లలకంటె నెక్కువ జూరుకొని అన్నపస్త్రాచలనోపగి విద్య గలుపుచుండుటచే ఇంకను సంగీత విద్యాంశములు కొంద రైనను ఆంధ్రదేశములో బయటదేరుతున్నారు. కాని వారి సంఖ్యయు తగ్గిపోవుచున్నది. ఆంధ్రదేశమున సంగీతవిద్యకు చేయూతనొసగుటకు తగు ప్రయత్నముల నాంధ్రజా కులు వెంటనే గావించవలసియున్నది.

కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

పిమ్మట ప్రసంగించుచు, మన దేశములో సంగీత సాహిత్యములకును రాజకీయాది విషయములకును సంబంధములేకను జాతీయవిభావము తగినరీతిని గలుగుట సాధ్యముగాకుండెను. జాతీయదైన్యమునకును దేశ దౌర్భాగ్యమునకును రాజకీయాది విషయములకును సంగీత సాహిత్యములకును సన్నిహిత సంబంధము లేకుండుటయే మూలకారణము. ఆంధ్రమహాసభల సర్వ

తెలిఫోను ఆఫీసు 3860
రిసిడెన్స్ 3861
స్థాపితం 1890

మా ధరలనుచూచి యితరులు

ఆ శ్చ ర్త్య ప డు చు న్నా రు

చేతకూలి తులం 1 కి 2 అణాలు

పూర్వసిల్వర్ గ్యారంటీ యివ్వబడినది.

తులం 1 కి రు 0-10-0

కోటా మునిరత్నంబ్బటి ఆందునన్స్

217, వైనాబజారుబోడ్డు, మద్రాసు.

తెలిగ్రాఫ్స్

"నంద"

యాత్రకు పోవువారిలో

తిరువన్నామలే పర్వతక్షేత్రమును దర్శింపుడు

కృత్తిగా ఉత్సవ దినములందు అనగా

14-11-28 తేది నుండి 29-11-28 వరకు

దీ పదర్శనం 26-11-28.

ప్రేమనువద్ద కంపెనీవారి ఆధీనముక్రింద హిందూ

ప్రత్యేకపు రైల్వేనిమిత్తం ప్రేమనులవద్ద

రిఫ్రైమ్ మొట్టు ప్లాట్ నుంచబడును.

నోటీసు బోర్డును చూచుడు.

5314

సాత్ ఇండియన్ రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది.)

తోముఖమైన జాతీయవిభావమును జేయుటకేర్పడినది. ఆంధ్ర మహాసభలో ప్రారంభమైనది సాహిత్య విజ్ఞానములకును కళలకును సమైక్య శ్రమను జేయుచు, పర్వతోముఖమగు నాంధ్రజాతీయ విభావమును జేయుటకు బూనుకొనుచుండెను. కాని అసహాయోద్యమము రాజకీయ రంగమునకధికమైన ప్రమేయమును గల్పించినది. గాయకమహాసభయును, నితరాంధ్ర మహాసభలను ఒక్కచో జరుపుటవలసిన జాతీయచైతన్యమును క్షత్రేజము గలుగునను సంతృప్తితోను వివిధపథములను నొకస్థలము నందు గూడుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. దేశమంతా, రాజకీయ వాతావరణమునందు మునిగి యున్నపుడు సంగీతసాహిత్యములను తలచెట్టెనీవారు లేకున్నారట. అట్టిస్థితిలో, సంగీతమునదరించుట కాంధ్ర మహాసభలతో పాటు గాయకమహాసభయును కేర్పాటు చేయబడినది.

వలెను. ఇందుకు గాయకులు కలకణముకట్టుకొని పాటుపడవలెను. అప్పుడు ప్రతిపల్లెటూరులోనూ, పల్లెటూరులోను సంగీత విద్యాంశములాదరింపబడుదును. రాజ్యాంగములకును సంగీత సాహిత్యములకును సమైక్యశ్రమేర్పరచుటకై జాతీయప్రతిపత్తికమగును.

విజయవాడ నరసింహాచార్యులగారు గూడ ఒక స్థాయి సంఘముండవలెనను నూచనను బలపరచిరి.

సంగీతమును నేర్చుకొనిగోరు విద్యార్థుల తరీఖుండల తరపున చెడుకునాడ నరసింహారావుగారు ప్రసంగించుచు రా. వి. పడుచున్న కష్టములవివరించి సరి.కును సహాధ్యాయుల తయారచేయుటకు తగు ఏర్పాటులొనర్చవలసివచ్చునని గోరిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులకు కృతజ్ఞతాపాదములతో సత్కరింపబడినది.

డాక్టరు కామేశ్వరరావు లాంగుగాని కార్యదర్శి ఆశీర్వాదముగ నియమించెదడు.

ప్రాసెనరు శంకరరావుగారి

కార్తీకార్థు గ్రాండు సర్కిసు

విశాఖపట్నములో నేటినుండి

4 దినములు వరకు మాత్రమే

ప్రదర్శింతురు

సింహములు, పెద్దపులులు, చిరుగులు,

పిలుగుబంటులు, వశువులు మున్నగు

జాంటి అద్భుతపనులు చూడలేగినవి.

జి. వి. వేణుగోపాల్ నాయుడు, ఇన్ ఛార్జ్ మేనేజరు.

లాలాజీ నిర్వాణము

ఆంధ్ర దేశ విలాసము

భీనువరం

19 తేది సాయంకాలము 4 గంటలకు గాంధీ హాలు లో మ. రా. రా. శ్రీ రాయసం వెంకట్రామయ్య వంతులు గారి అధ్యక్షతక్రింద భారతదేశ వీరాగ్రేసరుడు ప్రపంచ మందలి యన్ని జాతులవారిచేతను పొగడవడిన గొప్ప రాజ కీయత త్రయ, వరమధ్యక్షుడు, త్యాగియు, గొన్నమత సంస్కర్తయు నగు లాలాజీని రామయ్యగారు ఆకస్మికముగా లాహోరులో నిర్వాణము చెందినందున వారి యాత్మకాంతి గలగజే యటము దేవుని ప్రార్థించుచు విచారసాగరమునయొన్న వారి కటుంబమునకు సానుభూతి దెల్పుటకుగాను పౌజన మహా సభ యిచ్చటి కాంగ్రెసుకమిటీవారిచే జలుపబడెను. వేలూరి సత్యనారాయణ, భమిటి సూర్యనారాయణ, సాగి సుబ్బరాజు గంధం వెంకయ్యనాయుడు, చందూరి రామమూర్తివరై రాధ్ర ముఖులు లాలాజీపతిరామయ్యగారి జీవితశీషములనున్న వారి దేశభక్తియు వారివలన దేశమునకు కలిగినలాభములను వారు ప్రస్తుతము దేశముతో యున్న స్వరాజ్యాందోళనాయుక్తువృద్ధపయమున నిర్వాణమున చెందినకలన దేశమునకు వచ్చే యనర్థమును గూర్చియు విపులముగా మాట్లాడి "స్వార్థత్యాగియు, దేశ భక్త్యాగ్రేసరుడును నిరంతరకర్మయోగి యు వంజులు కేసరి బిరుదాంకితుడును యగు లాలాజీపతిరా యుగారి ఆకస్మిక మరణమునకు యాసభవారు తమ విచారము ను దెలుపుచు వారికటుంబమునకు తమ సానుభూతిని దెలుపు చు వారి ఆత్మకు కాంతినిచ్చుటకుగాను భగవంతుని ప్రార్థించు చున్నార" యనెడు తీర్మానమును ప్రజలందఱును నిశ్చలముగా రి నిమిషములు నిలువంబడి దేవునిప్రార్థించుచు పూజించే న్నిరి. ప్రజలెండువారు చివర మాట్లాడుచు లజపతిరామయ్యగారి యందు ప్రజల కేవిధమైన సమ్యక్గౌరవములేనా యున్న యెడల వారి యనుమరుగై నడువవలసినదిగా కోరిరి. సభ ముగిసెను. వర్తకసంఘమువాడున్నూ, తాలూకా బోర్డువారున్నూ వారిసానుభూతిని దెల్పుచు తీర్మానములను చేసిరి. వర్తకసంఘపువారి యేర్పాటుచే 20 తేదీన పాపులస్మియు లజపతిరా యుగారి మరణమునకు విచారసూచకముగా కట్టికేయబడెను.

అత్తిలి సూర్యనారాయణమూర్తి.

Durga Medical Hall, Bezwada.

గనేరియామిక్చర్

గొప్పగొప్ప డాక్టర్లుచే చేసినట్లు యోగ్యతా శ్రమలుపొందినవి (1) ఎటువంటి శక్తిగోగములను నివారించి మూత్రము విడుచునపుడు గలగు మంట చురుకును యింజక్షన్లతోను పిచ్చికారిలతోను నిమిత్తము లేకుండా గ్యారంటీగా 8 రోజులలో పోగొట్టును డెల సీసా 1-కి రూ 3.0-0.

(నాలుగు సీసాలు కొన్నవారికి పోస్టు ఖర్చులు వుచితము.)

మూర్ఖరిషము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వనశన యొన్నిసంవత్సరములనుండియున్న మూర్ఖత్వనశన గ్యారంటీగా జరుగుచు నెలకు సరిపోవునందు రూ 3.0-0.

పొడలకుతెలము

(3) ఈతెలము తెల్లపొడలసేగాక యితరవిధములైన పొడలనుగూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాడి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలుసీరికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రూ 1.0-0.

శుక్లనష్టము

(4) ఈదోషము కఠినముతో జర్జించియున్న కాకలను, మేహానైత్యమువలన గలిగెడి సరముల బలహీనతను పోగొట్టి దేహమునకు నిలుమును గలగజేసి సౌఖ్యము నిచ్చును. 50 మాత్రలుగల సీసా 1 కి రూ 1.12-0

కురువర్ధని

(5) ఈ నూనెవలన వెండ్రుకలు ఊడకుండా ఉండును, వెండ్రుకలు వృద్ధిచేయును. తెల్ల వెండ్రుకలను నల్ల బడునటుల చేయును. మంచివాసనగల నూనె ఉపయోగించినవారికే తెలియును. సీసా 1 కి రూ 1. క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

దుర్గా మెడికల్ హాల్, బెజవాడ

నూజవీడు

నూజవీడు, నవంబరు 20:—ఈరోజున నూజవీడునందు ప్రాధున 10 గాలి లకు ఒక సభ జరిగినది. తర్వాత నూజవీడు లో ఉన్న కీర్తిశేఖరుని శ్రీ రాజా రంగయ్యప్పారావు బహు ద్రుగగారి స్కూలు విద్యార్థులు కొందరు ఊరిలో బయలుదేరి చందా వసూలుచేసి ఆనాటి సాయంత్రము 5 గంటలకు నూజ వీడు పురమందిరమువద్దనుంచి బ్యాండు మేళముతో బయలుదేరి కీర్తి శేఖరులైన పంజాబుకేసరి లాలాజీపతిరామయ్యగారియొక్క ఛాయాచిత్రమును ఊరంతయును ఊరేగించిరి. ఆనాడు ఊరిలో ఉన్న కొట్లు, సాపులు మొదలగునవి మూయబడినవి. తిరిగి 7 గం టలకు పురమందిరము చేరి అచ్చట నొక సభ జరిగిరి. ఆ సభకు ఊరిలోని జనలందఱును వచ్చిచేరిరి. ఆ సభకు ముఖ్య శ్రీ తడ వర్తి, రంగయ్యగారిని అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనిరి. చాలమంది లజపతిరామయ్యగారిని గురించి ఉపన్యాసము లిచ్చిరి. సభలో స్కూలు విద్యార్థి యగు వైద్యుల శారాయణరావుగారు శ్రీ యంత వేడుకమూడి శేషగిరిరావుగారు కీర్తి లైన పంజాబు సింహమును లాలా లజపతిరామయ్యగారి నిర్వాణమునుగురించి వ్రాసిన వద్యములు చదివిరి. అగ్రజ్యోతిషశాస్త్రపై నవీయ్యుడు, ఒక తీర్మానమును గావించిరి.

ఉత్కృష్ట దేశ శాయకుడును, పంజాబుకేసరి యను బిరు దాంకితుడను, గొప్ప రాజకీయతేత్తయు నగు కీర్తిశేఖరులైన లాలా లజపతిరామయ్యగారి ఆకస్మిక మరణమునకు, నూజవీడు విద్యార్థులు విగుల వగచుచు, వారి యాత్మకాంతికి పరాత్పదని ప్రార్థించుచున్నారు.

(ఒకవిశేషం)

* * * * *
లజపతి స్మృతి
జరణ బోనాడి యంత నిర్ణయదనైతి
వింక జెప్పెడిదేమి నీకేయసాధ్య
కార్యకరియుండు నెపుడు నిష్కాముడవుగ
తిరిగి జలపును నీశివ్య కేమిలను.

చిగురుపాటి అనంతపద్మనాభశర్మ

After MALARIA

జ్వరము పోయినప్పటికి బలహీనము, అలసట ఆయా సము అవి ఏవి తగవు. జబారునకువెల్లి,

వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండు సీసా 1కికొనుడు.

జ్వరపడి లేచినపిదప మరల పుష్టిని చేర్చుకొనుట కను వైన పదార్థములన్నియు వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నందిమిడి యున్నవి. అందు జంతుచమురులెవ్వియు చేరవు. అంతయు యంత్రనహాయముననే తయారగును చేతులలో నంటబడదు. అందరు నేవించదగినది.

గత 25 వత్సరములనుండి వైద్యులందరి ఆ మోదమును బడయుచున్నది.

WATERBURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
DES MOINES IOWA U. S. A.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనునందంటును కెమిస్టు

లందరివద్దను స్టోరులన్నిటియందును విక్రయింపబడును.

WATERBURY'S

COMPOUND

ప్రత్యేకముగా హెచ్చు శీతోష్ణ నిస్థితి గల ప్రాంతములకు తయారైన బడుటవల్ల ఎట్టి హరిశితులం దైనను చెడదు. మంచిగుణమివ్వ గలదు. 5268-1

వేరవరం

వేరవరంగ్రామమున శ్రీ విద్యాభివర్ధన సంఘమువారు శుభవేదిక దేశభక్తుడగు శ్రీలాలా లజపతిరామయ్యగారి యాకస్మిక మరణమునకు విచారించుచు వారి యాత్మకు కాంతి కలుగు గాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచు సభ జరిగిరి.

అచంట నరసన్న

* * *

నెల్లూరు

మునిసిపలు పాఠశాలలు మూయుట

17-11-28 తేది నాటి వర్తిలను 18-11-28 తేది ప్రా ర్థికాలమున మూచిన తక్షణము పురమంతయు ఆయిదు నిమిషములలోపల లాలాజీగారి నిర్వాణవార్త ఆల్లుకొనిపోయినది.

సాయంకాలము జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు సభ జరిపి ఆసభలో పాంచాల సింహా నిర్వాణమును గురించి విచారిం చుచు వారికటుంబమునకు సానుభూతి తీర్మానమును నిలువజడి యొక్క గ్రీవముగ అంగీకరించిరి.

(20-11-28) తేది నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ అధీనమున కల యావత్తు కార్యస్థానములు వినమంతయు లాలాజీ నిర్వాణ మునకై మూయబడినవి.

కొట్టా ఆదిశేషయ్య.

సత్య హరిశ్చంద్రీయము

(5-వ కూర్పు) 1-0-0

సాత్రాజితీయము (శృంగారకవనము) 0-12-0

(శ్రీకవితాకళానిధి బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంత కవి)

చిత్ర మాధవ నాటకము

(Comedy of errors) 0-8-0

వర్తకులకు కమిషను) సుబ్రహ్మణ్యభాగవతులు, 5146 12, పిలాతోపు మైలాపూరు, మద్రాసు.

వంగోలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

దేశభాంధవ లాలా లజపతిరాయగారి ఆస్తికమరణ వార్తను విని మా పురజనుల కుండవలె భావించి నామి. 19-11-28 సాయంత్రం 6 గంటలకు కొండమీద బేరాలయమునకు శ్రీయంత్ర మెలవరం బావకిరామయ్య పంతులు అడ్డంకిగా అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగ సభ జరిగెను. ప్రవ్రధనుమన సమావేశమున శ్రీయంత్ర చెరువు కుట్రవ్యాజ్య కౌమ్రీగాడు, కీ|| శే|| లజపతిరాయగారి జీవితచరిత్రను గూర్చి చెప్పుచు వారియొక్క దేశసేవారాయలత్వము నిరుపమాన స్వాస్థ్యశ్రావ్య గత్యైక్య కార్యనిర్వహణకు అనన్యసాహాయ్యమును రాజకీయ సుధవ పరిజ్ఞానముల నుగడించిరి. తర్వాత శ్రీయంత్ర ధారాగోపాలకౌమ్రీగాడు కీ|| శే|| లజపతిరాయగారి ఆస్తికమరణమునకు దేశమునకు తీరనినష్టమువాటిని చింతించుచు ఈ సభవారు కీ|| శే|| లజపతిరాయగారి ఆస్తికాంకిత భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు. అను ముఖ్యతీర్మానము నుపపాదించుచు వారు హిందూమతసభ్యత్వమునకు చేసిన మహాసేవను కొనియాడిరి. పిమ్మట శ్రీయంత్ర గణియారం రాఘవయ్య ప్రిడదగాడు దేశభాంధవ లజపతిరాయగారి విజ్ఞాపకచిహ్నమును నెలకొల్పుటకై ఒక ఉపసంఘమును ఏర్పరచుచు తీర్మానముపపాదించిరి. పై తీర్మానములు సర్వజనాంగీకృతములని అధ్యక్షుడు ప్రకటించిరి.

* * * *

పునాదిపాడు

మామూలు భివసమున 19-11-28 తేదీన చర్చాసంఘమున కీ|| శే|| పులై న లాలా లజపతిరాయగారి యశాల పాఠాన్వరణమునుగూర్చి సాసభులని దెబ్బలను సభ జరుగజడెను. సభ ముగియనపు డీ క్రింది తీర్మాన మేకగ్రీమముగ అంగీకరింపబడెను.

దేశక్షేమకరుణను ముఖ్యముగ నిరుపమాన దేశీయ విద్యార్థిమనియనగు కీ|| శే|| పులై న లాలా లజపతిరాయగారి పాఠాన్వరణమునుగూర్చి సభవారెల్లరు గడు వ గ చు చూచారి యాత్మకాంతికొరకు సర్వేత్వముని ప్రార్థించుచు వారి కుటుంబమునకు మాన్వరణపురస్కర సాసభులని ఏకగ్రీమముగ దెబ్బలనుగూర్చును: (నెలకొల్పి.)

* * * *

జిలా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్ - కాకినాడ

తీర్మానము:-

దేశభక్త శ్రేష్ఠులగు లాలా లజపతిరాయగారి మరణ వార్త ప్రతికలలో యజ్ఞదేమాది వారగోరవ్యాచు 18 తేదీ సమావేశము ఆపుచేసి యాబ్యాంకినాడు వారి నిర్వాహమునకు దుఃఖించుచు వారి కుటుంబమునకు సాసభులని చూపుచున్నారు. లాలా లజపతిరాయగారి ఆత్మక కాంతి యగు గాక శుభి ప్రార్థించుచున్నారు.

కార్యదర్శి.

తెనాలి

మన దేశనాయకులలో అగ్రగణ్యులను పశ్చిమనా న్యులునగు లాలా లజపతిరాయగారి స్వమించిరిని వినినతోడనే 18-11-28 తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు గాంధీచౌకలో ఒక బహిరంగ సభ జరపబడెను. శ్రీయంత్ర పిల్లలమర్రి ఆంజనేయలపంతులు గారు అధ్యక్షత వహించిరి. అ సభకుంచి పురజనులు పధితు విచ్చేసిరి. అధ్యక్షులగు శ్రీ ఆంజనేయలుగారు లజపతిరాయగారి జీవితచరిత్రను వారియొక్క నిరుపమానమైన దేశసేవను, నిమ్మబాల్కుర్థరగొరకు చేసిన ప్రయత్నములను, మార్వజేత స్వాతంత్ర్య పోరాటములో లాలాజీగారు పడిన పలుకష్టములను ఉద్ఘాటించుచు, ప్రజలను లాలాజీగారి జీవితమును అదర్శముగా తీసికొని దేశస్వాతంత్ర్యమున బడసి వారి ఆత్మక కాంతి కలుగజేయువలసినదిగా నుద్ఘాటించిరి. ఇంకా యితరసాయకులు, అంతా కియ్యగారు చింతించే భావయ్యగారు, శేష చాడయ్యగారు, ఇస్మాతుల్ సాహెబుగారు మొదలైనవారు కూడా మాట్లాడిరి. చివరకు ఆరుహామహర్షి గోస్వామిపుటలన తమకు కలిగిన విచారమును తెలుపుచు లాలాజీగారి కుటుంబమునకు తెనాలి ప్రజలయొక్క సానుభూతిపనులను తెలియజేయువలసినదిగా అధ్యక్షునకు అనుమతి నొసంగిరి.

ధూళిపాటి సీతారామయ్య.

శ్రీకాకుళం (గంజం)

నవంబరు 19:—కీ|| శే|| లాలా లజపతిరాయగారి మరణమునకు శ్రీకాకుళం పురవాసు లెంతయు దుఃఖించుచున్నారో ఈ దినమున సాయంత్రం 6 గంటలకు సంఘస్థుల పాత కాలయెద్ద పురజనులు శ్రీవారి ఆత్మకు పరలోకమున కెందరి నిమ్మబాల్కుర్థరగొరకు చేసిన ప్రయత్నమును శ్రీయంత్ర ఎమ్మడ మానుమలరావు పంతులుగారి యధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగెను. సభకు విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, యంత్రాయుతుల ఉద్యోగములు విచ్చేసిరి. అధ్యక్షులు సభలో లాలా లజపతిరాయగారి జీవితచరిత్ర యంతయు వివరముగ సభ్యులకు చెప్పిరి. వారి మరణమునకు కారణమును చెప్పిరి. పురవాసు లెంతయు దుఃఖించుచున్నారో మరల వారి యాత్మక పరలోకమున కెందరి నిమ్మబాల్కుర్థరగొరకు చేసిన ప్రయత్నమును శ్రీయంత్ర ఎమ్మడ మానుమలరావు పంతులుగారి యధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగెను. ఈ దినమున వారి గోరవ్యాచు పురవాసుల సంతకముల పాతకాల, పురపాలక సంఘము, యంత్ర నిసంఘముక్రింద నున్న గౌరవ అన్ని పాతకాలల మూలబడినవి. పురవాసు లెంతయు; లాలాజీగారి మరణమునకు విచారమును పలికుచు చున్నారు.

పురపాలక సంఘాన్నతపాతకాల

విద్యార్థుల సభ

నవంబరు 19:—కీ|| శే|| లాలా లజపతిరాయగారి మరణమునకు పైని చెప్పిన పాతకాల విద్యార్థులు తమ విచారములను సూచించుటకు గాను ఉదయము శ్రీమంత్ర శేషుని సీతా గామమ్మార్తి పఠకులు వి. పి. ఎల్. టి. గారి యధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగించిరి. సభలో సభ్యులు శ్రీ లాలా లజపతిరాయగారి మరణమునకు కారణములు పోలూ, అమృతబాళు: పరికల సాహాయ్యమున విద్యార్థులందరికీ వివరముగ చెప్పిరి. విద్యార్థులందరు శ్రీలాలా లజపతిరాయగారి యాత్మక పరలోకమున కెందరి నిమ్మబాల్కుర్థరగొరకు చేసిన ప్రయత్నములను శ్రీయంత్ర ఎమ్మడ మానుమలరావు పంతులుగారి యధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగెను. పాతకాల మూలబడినది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

వెద్దాపురం

ది 18-11-28 తేదీన శ్రీయంత్ర చల్లా దొరయ్యగారి ఆధిపత్యము క్రింద జరిగినసభయందు నీ క్రిందితీర్మాన మేకగ్రీమముగా సంగీకరింపబడినది.

లాహోరు సేవకుని ప్రఖ్యాతిబడసిన శుభ్రసద్ద జాతీయ యశాలకులగు శ్రీ దేశభాంధవ లాలా లజపతిరాయగారియొక్క విచారకరమయిన ఆశాల జాగ్రామరణమునకు వెద్దాపురవాస్తవ్యులు తమ మానవపురస్కరసాసభులని నెలకొల్పుచున్నాడు."

(ఒకవిలేఖరి)

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

నవంబరు 20:—శ్రీలజపతిరాయగారి విర్యావార్త ఆస్తికముగ వినునలెమ్మ పురమంతటిసీ విజయమున ముంచెను. వెంటనే హిందూ పవన మందిరము మూసివేయబడెను. 19 తేదీ ని హిందూపవన మందిరములో శ్రీ బుద్ధవరపు వారాయుల మూర్తిగారి అధ్యక్షత క్రింద స్మారకసభ జరిగెను. అర్చన సమాజ ప్రచారకులగు శ్రీ పండిత శేషబేజ్జావిగాడు లజపతిరాయగారి జీవితముగూర్చి వివరముగ మాట్లాడిరి. వారి ఆంగ్లోవ్యాధ్యమనకు శ్రీయంత్ర దిగువ క్రి కంకల స్వామిగారు ఆంధ్రమున అనుబంధించిరి. వారి ఆత్మక కాంతియగుగా, యను తీర్మానము నామోదించునపుడు సభ్యులెల్లరు నిలుచు ప్రార్థించిరి.

విగ్రహారాధనము

తనవార శ్రీయంత్ర మల్లిమడుగుల గోదం రామస్వామిగారి అధ్యక్షత క్రింద విగ్రహారాధనముగూర్చి సభ జరిగెను. శ్రీ శేషబేజ్జావిగాడు విగ్రహారాధన గూర్చి ఆత్మమహానాడకముల వివరించుచు ఆంగ్లమున సభ్యులనుంచిరి.

నూజివీడు

నవంబరు 20:—కీ|| శే|| లాలా లజపతిరాయగారి అకస్మాత్తు మరణవార్త తెలియజేసిన యాగ్రామ పాఠశాలందరు విద్యార్థులు పురమందిరములో గమావేమై యాసభకు మ. రా. రా. శ్రీ భాగవతుల లక్ష్మీరామయ్య లి. యె. వి. యల్. గారు ఆగ్రామసాధికత్వమున నిలిచిరి. లాలాజీగారి జీవితచరిత్రను వివరించుచు వారు యెద్దాపురవాస్తవ్యులతో తమజీవితమునకు ప్రభుత్వమునకు ఉపదేశించినవిషయములను సూచించుచు సభ్యులందరికీ ఆమోదించబడెను. సభ పూర్తి అగునంతడనే విశాఖగూ పునందిరము మూసివేయబడెను.

ఖద్దరుప్రజల సభాధ్యక్షు లగు "జోధారక" శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారికి స్వాగత పద్యములు

చ|| జననందనరాజ కన్యజల రథమేవేవదీయచ
క్షుణ్ణ వస్త్రావస్త్రాద్విరాంతావిరాంతాద్విరాంతామణి
విశాఖాశ్రేణి సమస్తాశ్రాంతాం కుం; క్షీణ్యతే! శ్రీరాగ
ధుని నాగేశ్వరరావు! నీవే నీవేవదీయ స్వాగతం వి
శాఖాశ్రేణి
నీకీ నీవేవదీయ క్షీణ్యతే! క్షీణ్యతే! క్షీణ్యతే! క్షీణ్యతే!
ఖద్దరు వస్త్రావస్త్రాద్విరాంతావిరాంతాద్విరాంతామణి
నీయాంధ్రభాషామహానీవానతరతర చాల
నిర్మలమయంధ్ర తళితలయెసాక్షి
నీదానధర్మమయ్యదామలమ బాలం
సురసేయు పండితావతరసాక్షి
నీకీ నీవేవదీయ క్షీణ్యతే! క్షీణ్యతే! క్షీణ్యతే! క్షీణ్యతే!
గోపమృదువజ్రహాళికంబె సాక్షి
గీ|| పినువర్ణాణ హూణావ్యాజీమఖంబు
సాట నీమృదువాక్ష్యకృపాపి సాక్షి
కాశీనాథునివందనాశ్రయం!
స్వాగతం విదే! మామకస్వాగతంబు
క|| కాశీనాథుని వందనాశ్రయం! యెద్ది బృందావనం;
వీరస్వామి నందియాలపుర మెంతలేవోపు శ్రేష్ఠతయై;
యాశోభాకరదత్తమండల జనంబు యాదవశ్రేణి; యా
జోధారక! నీవే కృష్ణుడవు ప్రీతికా స్వాగతం బందుమా
రామకృష్ణసీతారామ సోదరకవులు,
"శతావధానం".

నర్సారావుపేట డి|| ము|| కోర్టులో

O. S. 158 of 1926, I. A. 216 of 1928.

వాది:- నూరె చిన అప్పయ్య చనిపోయినందున వార్యులు అవిభక్త కుమార్తెలు.

2 నూరె వెంకటసుబ్బయ్య, చనిపోయినారు.

3 యీ నారసింహయ్య.

4 యీ వెంకటనరసయ్య.

5 యీ బూశయ్య.

6 (మనము) యీ పిచ్చయ్య కుమారుడు పుల్లయ్య మయినరయినందున నెట్లు ప్రండు పెద

తండ్రి 4 వ వాది.

2 వ వాదికి వార్యులు, అవిభక్త కుమార్తెలు.

7 నూరె వెంకటప్పయ్య } మయినరయినందున

8 నూరె సుబ్బయ్య } నెట్లు ప్రండు పినతండ్రి 4 వ వాది సా||

వినుకొండ తాలూకా ముప్పాళ్ల.

ప్రతివాది కాకాని నలుగురుయ్య చనిపోయినందున వార్యు ఆవి భక్తకుమారుడు 2 శుభ్రవ్యాధుల మయిన రయినందున గార్డయను, రల్లి మానుమాయమ్మ సా|| కాకాని హాయి మకాం గుంటూరు ఆరెడో పేటలో యాదెనుగుట్ల శుబ్బారావుగారుగూర్చియెట్లో వున్నారు.

ఈ సంగతి. చాకిలయిన లేలు నూరెచిన అప్పయ్య ప్రతివాది అయిన లేలు కాకాని నలుగురుయ్య మీద

31-8-1926 తేదీన పొలన ప్రతిమిచరి దీక్షిరిబట్టి

I. A. 216/28 నెంబరు, పైసమా దీక్షి చేయించుమనిన్ని.

I. A. 217/28 నెంబరుగాదికి 2 నెంబరు 8 వారులు గా వాద్యులుగా చేయించుమనిన్ని.

I. A. 219/28 నెంబరు ప్రతివాదికి వాద్యుగా చేర్చించుమనిన్ని

I. A. 218/28 నెంబరున మయినకు 2 ప్రతివాది రల్లి అయిన మానుమాయమ్మ గార్డయనుగా నీర్వర్తకునిన్ని

10.2.28 తేదీన పిటిషన్లు దాఖలుచేసి, చాల పర్యా యములు కోర్టువారా నోటీసు వారించెయించుచు, తెలుగు కొని చూచి పుండలేదనిన్ని రిజిస్టరు నోటీసుకూడా పుచ్చు కొని యాంజనందున అన్ని పిటిషన్లు 24-11-28 తేదీకి వాయిదాజేయబడినవి. ప్రతివాది ఆ రోజున పగలు 10 గంటలకు నర్సారావుపేట జిల్లాస్టేషనునకు కోర్టువారినో నునవి చేరుకొనుటకు, లేనియెడల సుమారు దీక్షి చేయబడును.

ముప్పాళ్ల కోట్లనారాయణ

5582 నామలకరపు ప్రిడదరు.

పై తీర్మానమును మనఃపూర్వకముగ నామోదించుచు
న్నా మని పట్టిరి. గత రాత్రి ఆంధ్రరాష్ట్రము పథయం
దామోదించిన తీర్మానమునకును యద్దానికిని భేదమేమియు
లేదనియే తమ యభిప్రాయము అనిరి. కాంగ్రెసుకును అభి
పత్తు సమాకేతమునకును ఎట్టిభేదము లేదనియు, కాంగ్రెస్ వా
రు చెప్పిన మాటలచే అభిపత్తు సమాకేతమువారు అంగీకరించి
నందున కాంగ్రెసువారి మాటయే నెగ్గెననియు, కాంగ్రెస్
గొప్ప సంపత్తినియు నాయభిప్రాయము. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య
ప్రతిపాదించు వాదమునకును యీరాజీనామమును పరస్పరమై
బుద్ధిమంతుడగు లేదనియు లేంబీకిని అపకాశము అంశ్యపనియు
లేనీకాక వాస్తవో ససేతులు నమ్ముచున్నారు. అందుచే మీరె
ల్ల తీర్మానము ఆమోదింపవలయు నని కోరుచున్నాము.

శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు — తీర్మానమును బలపరచుచు దాక్తురు అని విశేషముగా పంపాదనముగా కాంగ్రెసుతో నేటిభవిష్యత్తును నమోదుచేయు, అయిన నుదాహరణ ప్రతి వాక్యమును పంపాదన స్వాతంత్ర్యము కూడ యున్నదనియు, దాక్తురు విశేషముగా దీనివలన కాంగ్రెసును నుదాహరించినది కొంద రభిప్రాయపడుచుండిరిగాని అట్టి యభిప్రాయమున కెందుల తావు లేదని వాగ్దేవము వలన తేలినదనియు పల్కిరి.

కా. నాగేశ్వరరావుగారు

శ్రీమతి బెజంట్ ముగ్గుగారు వారి యభ్యుత్థానము నందు పండిత మోతీలాలు సాహెబ్ గారు రెండుగురుమీద ను సహాచార్యులను నిర్ణయించుచున్నారు. ఒకటి కాంగ్రెసు గుర్రము. రెండవది పకలకత్తెయ్యము. వారికి కట్టిన దురదృష్టవశాత్తూ కాంగ్రెసు పక్షుల కందరమును కట్టినది. ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు కార్యదర్శియైన నాగేశ్వరరావుగారు సీటియలెన్ యున్నది. కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన పంపాదన స్వాతంత్ర్యదర్శమును నిర్వహించుట కాంగ్రెసు పక్షులతో పాటు నాకును ధర్మమై యున్నది. అందువలననే దీర్ఘాయువు కాంగ్రెసు కమిటీ యామోదించిన ప్రతిపాదనము నే సమర్థించుట నాధర్మమై యున్నది. పకలకత్తె సమాజము అట్టి యందు పకలకత్తె ముతమున ననుకూలమైన ప్రతిపాదనము నంగీకరించినది. శ్రీ ఆ. ప్రతిపాదనము కాంగ్రెసు తీర్మానమున కభ్యంతరములను గల్గించునను పకలకత్తె ముతమున దేశస్వాతంత్ర్యమును బడయుటకై పాటుపడగల విధానమును నిర్ణయించుచున్నది. అట్టి సమాజము అధినివేశ రాజ్యముల రాజ్యవిధానమును ప్రతిపాదించుచున్నది. పంపాదన స్వాతంత్ర్యమునకును అధినివేశ రాజ్యముల రాజ్యవిధానము నకును భేదము లేదనుట నిరర్థకము. రెండు విధానములకును భేదమున్నను ఆ భేదముతో మనకు ప్రస్తుతము పని లేదు. భారతీయులందరూ వారేకత్తెమారైనను స్వరాజ్యము నా రాధించుచున్నారు. స్వరాజ్యసంకల్పమునందును సాధన సామగ్రియందును భేదమున్నను స్వరాజ్యము పంపాదన స్వాతంత్ర్యమైనను అధినివేశ రాజ్యవిధానమైనను రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమైనను, సంపాదనమునకు కొంత సాధనము గావలసియున్నది. మన ఆదర్శముతో పాటు మన సాధనయును నిర్ణయము గావలసియున్నది. శ్రీమతి బెజంట్ ముగ్గుగారు పంపాదన స్వాతంత్ర్య సంపాదనమున కవసరమైన సైనిక నాకాడజ్ వైమానిక ఇంజనీరుల యవసరమునుగూర్చి విశేషముగా జెప్పియున్నారు. కాని నా కా యవసర మంతగోచరముగాకున్నది. ప్రపంచమున తయ్యము సంగ్రామనివారణోపాయమును కాంతిని గోరుచున్నది. జాతీయవాదోక్తాదులకు జన్మభూమియైన భారతదేశము కాంతి మార్గమును స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు పకలకత్తెయ్యము తగియున్నది. భారతదేశము కాంతిసందేశమును ప్రపంచమునందు సాపించుటకు కాంతిమార్గమును ప్రపంచమునకు వ్యక్తము చేయవలసియున్నది. ఆ మార్గమునను అధినివేశ రాజ్య విధానము ను వలెను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును సాధ్యముచున్నది. భావమనిరాకరణోత్సాహము 1920-21 సంవత్సరములందు గలగజేసిన శ్రీ సర్వత్ర తెలిసియున్నది. అతేక్షిని సంపాదించి స్వరాజ్యమును సాపించుట పకలకత్తెయ్యమున కవిశ్రమైన ధర్మమైయున్నది. మన మాయాధమున లేనది భయపడవలసిన యవసరము లేదు. ధర్మము మన ఇలము.

శ్రీయంతరంగరాధ మొదలగువారు స్వరాజ్య సంపాదనమునకు మంచి సాధనము గావలయు నని బోధించిరి. మంత్రాంతరంగరాధలు రాలనని చెప్పిరి. ఆసాధనము విదేశ వస్తుసహజమునందు గలదని తెలిపియుండిరి. వారి యుపదేశమునే నేనును వేరొక విధమున జేయుచున్నాను. ఆసాధన కే విదేశవస్తు బహిష్కార నామమును జిడిచి స్వదేశీయ ప్రతాపమునకు జేయ గోరుచున్నాను. గాంధీమహాత్ము డీ ప్రతాపమునే మన కవసరమును నుపదేశించుచున్నాడు బహిష్కారం భావమునందు పరావలంబనము ద్వేషము స్ఫురించుచున్నది. స్వదేశీ ప్రతాపమునందు వాత్సలంబనము ప్రేమ స్ఫురించుచున్నది. ముఖ్యముగాను ఖద్దరుదీక్ష స్వరాజ్య సంపాదనమునకు సాధనముగా నున్నది. మాటలతో ముతాత్సర్యములు సాధ్యములు గావాలవు. తా మందరకు వాత్సర్యేకా సాధనమున జేమి చేయవలయునో నిర్ణయించుకొనుట యవసరమై యున్నది. మీరందరకు యథాతేక్షి మీ ధర్మమును నిర్వహించవలసి యుండదు. ఆధర్మనిర్వహణమును కార్యరూపమున ముఖ్యముగా ఖద్దరు దీక్షరూపమున తా మందరకు నిర్వహించి స్వరాజ్య సంపాదనమునకు దోడ్పడుటకు జేచుచున్నాను.

డాక్టరు బి. పట్టాభిశేఖరామయ్యగారు
తీర్మానము పై పంపాదనమును గుర్తించుచు దీర్ఘము నగు యావద్యము గావించిరి తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగాని అనకూలముగాని తన యభిప్రాయమును వెలువక స్వాతంత్ర్యులత్వముగలవారలవాదమును విశదీకరించిరి. ఉపన్యాస మనాసంతమును సభ్యులచే మిగుల శానియాడబడినది.

“ఈ తీర్మానము ప్రతిఘటించునట్లేదేముగాని ఆమోదించెడి తలంపుగాని నాకులేదు. ఈ తీర్మానములో రెండు భాగములుగలవు. అందు మొదటి భాగమునుగూర్చి ఇంతవరకు ప్రసంగించినవా రెవ్వరూ చెప్పించియుండలేదు.” ఈ తీర్మాన ముందు మొదటి భాగములో నొకమాట నాపలక పై ప్రస్తుతమున్న విధముగా సవరింపబడియున్నది. ఆ భాగమును గురించి కొలది మాటలు జెప్పటానికాదను. కొన్ని మరతులకులో బడి అభిలక్షన సమాజము నామోదించు తీర్మానపు రెండవ భాగము లనుగూర్చి అందరూ ముచ్చటించిరి. అవరతులు వ్యవస్థగతెలిసికొనవలసినది. ఈ తీర్మానము నామోదించుట పంపాదన స్వాతంత్ర్యము లక్ష్యముగా గలగిన కాంగ్రెసుకుగాని తక్షణ సమయ కేంద్రముత్రమును భంగకరముగాదని తెలుపబడినది. పంపాదన స్వాతంత్ర్యవాదల వాదమును గూర్చి వలపురు వలు విధములుగ నిరసనముగా మాట్లాడుటాచారమైనది. స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుచున్నారనియు అది కేవలము ప్రస్తుతస్థితిలో నసంభవమనియు చెప్పుచున్నారు. స్వాతంత్ర్య వాదులు తమ లక్ష్యము పంపాదన స్వాతంత్ర్యముని ప్రకటించుచున్నామని స్వాతంత్ర్య ప్రకటన గావించుటలేదు. స్వాతంత్ర్య ప్రకటన గావించుటయైన దేశమునందు ప్రభుత్వమునకు ప్రతి ప్రభుత్వమును సాపించుటయు, సైన్యముయొక్క ప్రభుత్వమైన మరలబుటయు, దేశమును నాశనముచేయు ప్రభుత్వమునకు కత్తియాయుటయు నగును. కాని అట్టి కార్యవిధానమేమియు నుద్దేశించబడలేదు. శిఖ్రుముగనో, ఆలస్యముగనో సంపాదించబడవలసిన స్వాతంత్ర్యోద్దేశమును ప్రబోధించుటయే ప్రస్తుతము తలపెట్టబడినది. వ్యాజ్యము జేయవలెదో రాజీనామామరతు లాలోచించుటయే స్వాజ్యము జేయవలెదో మి అత్యుచు, మీ పరిహారము చెప్పులెద. ముందుగా రాజీనామా గావించుకొనవలసిన యవసరము ఎవరికి లేదు.

స్వాతంత్ర్యవాదమును మీ కార్యవిధానమేమి, మీ “కాంక్ష” ఏమిటి ప్రశ్నించుచున్నారు. అడుగవలసిన ప్రశ్నయే, కాని కాంక్ష నులు కావలసినపుడు వానియంతట వనియే వచ్చును. 1906 సం॥నందు బాదాభాయి నాకోజీగారు మొట్టమొదట కాంక్షనుల నాలోచించి పిమ్మట స్వరాజ్యమును గోరియుండలేదు. డాక్టరు అనిబెంటుగారు 1917 సం॥లో చొందుగ కాంక్షను నూదించి పిమ్మట హోమరూపు ఆందోళన గావించియుండలేదు. 1920 సం॥నందు గాంధీమహాత్ముడు ముందుగా కాంక్షనుల నాలోచించి స్వరాజ్య సంరంభమును సాగించియుండలేదు. ముందు ప్రజలయందెంతటి యావేశము గలిగినది ప్రజల మనస్సులందెంతటికావము జరిగినదో తెలిసికొనిన దానిపట్టి ఆప్యదేశ ప్రజలవలంబించునను మార్గములను జేర్చుదును.

కాంగ్రెసువారెల్లప్పుడును సైన్యమునందగ్రభాగమున నడుచుచున్నారన్నారు. కాంగ్రెసువారెప్పుడుగాని త్రివజాతీయ వాదులై అరణ్యమును భేదించి కలంకములను తొలగించి మార్గమును సుగమముగా జేయుచు ముందు నడచుచు వెనుకనున్న సైన్యమునకు మార్గదర్శకత్వమున్నారన్నారు. సైన్యమున కగ్రభాగమున జనవారు కిత్తులై ప్రతిబంధకముల గల్గించవలయునో ప్రస్తుతము మన మునభవించు సాకార్యములు, రావకీయాభివృద్ధియంతయు కాంగ్రెసు వారు గావించిన సహాయోత్సాహముయొక్క ఫలితమే. కాంగ్రెసు వారొసర్పిన త్యాగమునైననే విలవాదులు అధికార పదవుల నధిష్ఠించి కాంగ్రెసువారినే పలువిధవాధల లోను జేయుటకు తోడ్పడిరి. (అవమాన, అవమానము), కాంగ్రెసు వారు తోరెడిదేమునగా “ముందు మేమావలయు మియ్యెదము. మా కేవలముపై మీరు నీచోదనముల నాలోచించు” అని తక్షణ విలవాద కక్షివాలకు తెచ్చుచున్నాము. (విశద, విశద) స్వాతంత్ర్యవాదులగు శ్రీమంత్ యన్. శ్రీనివాసయ్యగారు స్వాతంత్ర్యవాదమునై వినిపించలేదనిన ఆంధ్రకంఠమున కియ్యెల్ల స్వాతంత్ర్యవాదములైనవలెబిందు డాక్టరు పంపాదన అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును తోరెనంతనే విచ్చించా? కనక వ్యక్తులతో మనకట్టి సంబంధముగాని లేదు.

రావకీయములందు తీవ్రవాదులుగల పక్షమొకటియందు లాభకరముని ప్రతిపాదన అంగీకరించుచునే యున్నాము. శ్రీమతి బెజంట్ ముగ్గుగారు ఆ విషయమున నేను తెలియుచుండి. అవకాశమును కాంగ్రెసువారును సేయుచు నున్నాము. మేము వాదపడుటకు వందల మైయున్నాము. మునుప

త్యాగము గావించినది తోచుచున్నాము ఇ యే స్వాతంత్ర్యమున కర్థము. (విశద, విశద) ప్రజలకి విశేషము ప్రబోధము గావించవలెను.

1906 సం॥ నందు స్వదేశీయములను మాట్లాడుటకు మనము భీతితిమి. 1917 సం॥ నందు హోమరూపు విశేషము మాట్లాడుటకు జరిగెను. 1921 సం॥ నందు స్వరాజ్యమునుగూర్చి ముచ్చటించుటకు వెనుకాడితిమి. నేను 1928 సం॥లో స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి ప్రసంగించుటకు భీతినించుచున్నాము. కాని ప్రతిభావమును అభివృద్ధికరమును లక్ష్యమున ప్రబోధించుచు జేటికి లక్ష్యమునావసరమును కరు రెంచితిమి. కాని ఆంధ్రకంఠమున అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమునకు గల “కాంక్ష” ఏమిటి అధినివేశపరిపాలనను సంపాదించుటకు కేవలమును, సాధ్యములెవ్వరును యడుగుచున్నాను. కాంక్షనుల నాలోచించితిమి అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమునులకు నున్న. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సంపాదన కంటెను అధినివేశ స్వపరిపాలన ఎంతమాత్రమును కులభసాధ్యము గాదని పండిత మోతీలాలు సాహెబ్ గారు అంగీకరించిరి. డాక్టరు బెజంట్ ముగ్గుగారు “కాంక్ష” (ప్రతిఘటన) మొట్టమొదట మొట్టమొదట తమజిల్లును ఆమోదించ లేదుగలనను విశ్వాసమును గత దశాబ్దమునందీయ ఆమును తోచిస్వాసమున సంపూర్ణ ముగ గలిగియుండి అందులకై అసాధ్యము పాటు బడుచున్నది. కాని ఈ విషయములో వారొక్కరికి తప్ప మరెవ్వరికిగాని విశ్వాసములేదు. ఆమోదమును మనవర్తము గావించుకొన గలముగాని అవాదముతో నేటిభవిష్యత్తును. పార్లమెంటువారిదిల్లు నామోదించవలయుననిన సైమును కమిషను వారితో ప్రారంభించి వారిదిల్లు నంగీకరించునట్లు జేయవలెను.

పార్లమెంటునందు 600 సభ్యులుగలవ. అందరికీ సంభాషణ లేవనకునందును అనామధేయులు, తమసభ్యులు తదితర లి బరలు కన్నరే వ్యతిరేకములు కంటె ఉదార స్వభావులు గాదు. పిమ్మటను సభ్యులుగల సైమును కమిషనువారిను మన మొప్పించ జాలవితేటి అమాంగర్యమును 600 సభ్యులుగల సభివారు తమ నోటికడ లిండినిపొగొట్టుకొని ఇంచుల కు గిరించురా? మనకు స్వరాజ్యమొసంగుటయనినయింగ్లండు దేశమునందలి నాక్కులకు వస్తు. మన దేశముధినివేశమునందునో వివిధ సదుపాయ అమృతమునకు మార్చెట్టు. ఈమార్చెట్టును తోచుకొనుట యింగ్లండు దేశమున కార్యచర్య ముయిండియను ప్రకారం డాక్టరు బెజంట్ ముగ్గుగారు ప్రచురించిన బావి తొలగివేయే యుగ్లండు దేశపు వ్యాపార కంపెనీలందు ప్రభుత్వ సభియందు 480 మంది డైరెక్టరులైయుల వ్యవస్థము కాగలదు. ప్రతి వ్యక్తియొక పదోక విధముగ వీరితో సంబంధమును గలిగి యున్నాను. స్వాతంత్ర్యము ఇచ్చిన వర్తకుడు గానుండిన. ఇచ్చిన యా కావ్య వర్తకుడు గు బరెల్ల నే మోడె నక్షిణాఫ్రికా గనులపరీక్షను నిర్వహించునను కంపెనీ. 63 సం॥ రాజ్యముల గవర్నరులను ఏకాధికారపరీక్షతో సంబంధముగల వారి. అందుచే పార్లమెంటు ద్వారా భారతదేశములకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము నొసంగెడి తప్పిదమును వారెవరికికా గావించబోదు.

మరియు ఇతర అధినివేశ రాజ్యములకును మనమను ఎంతయో అంతరము గలదు. వాదము, ఇంగ్లండు చేరములుప్రతికూలము, విశేషమునకు జేయినవారు. ఇటువుల చేరములుండు ప్రపంచము క్రమముకట్టియే, ఉభయముల ప్రేమముకట్టియే. కన్యాయందు డిలామేరు అవలె గవర్నరుతో యుద్ధము జేడదని బెదరించిన యింగ్లండునోని చచ్చియులు, వాల్చియులు అతనికి తోడుగ నిలుతురు. కాని యింగ్లండు, భారత దేశముల కట్టి పాత్రు కుదురుజాలరు. మన యాశాముల ఫల స్వర విరదములు.

అధినివేశ స్వాతంత్ర్య ప్రభుత్వముందు మన ప్రతియులకు కుర్చీ వైసికోవ్యోగములు లభించవలయును, సైన్యము లన్నియు మన పరమగునని తలంచుట కేవల భృతులపై చేసగారు. ప్రమిదేశమునాది తొలగించు పదవిని (ప్రతిఘటన) తాము గురుకు నేర్పారా? ప్రాచీనకాలమునందు భుక్తులు తన్ను నిధియ మార్గమును జెల్తును. ఈ కాలమును డింగ్లండులో నట్టి భిక్తులు గలరని యూహించవలసా?

అభిలషకు సమాజ రాజ్య ప్రజాశాసకయందలి 75 వ “స్వక వివరమేమి? దేశ సంరక్షక సంఘమునందు గల తొమ్మిది ముగ్గులలో ఆంగ్లములు ఆంగ్లేయులును, మిమ్మియు ఇతరులు గలందురు. వీరికి గల అధికార, హక్కులు, నిరంజితములు, నిరసనలను జట్టి స్వయమున కంచనాల కట్టుకును అందుచే వారి సమృద్ధిలేక అందవలయును ఒక ప్రామాణ్యము తగ్గించ వలెదేదు. ప్రతిఘటన వోటుజేయవలయు, నిరాకరించుట కలంకరమున్న దనుట తత్వమును గుర్తించి, చెప్పుచిరారు. (ప్రభులు ఇంచుల కంగీకరి, వోటుజేయక స్వయము కేదు వోటు జేయవో సర్వనీకములు అధినివేశ ముంచి నిలుపుచి

కావున ఈ కమిటీయందేగాని సైనిక కావ్యకర్తలయందు లభ్యమగు కొనసాగునందు, సైనికకర్తలయందు మనశ్శాంతినియే దురదృష్టవశాత్తూ ప్రసంగించుటవలన ప్రయోజన వినుతులయ్యెదమని అన్న శక్తి దేశమనందు చురచుకొనవలయును. అందుచేతగాని స్వరాజ్యమునకు ప్రతిబంధకము గాదు. అమెరికా దేశస్వాతంత్ర్యమునకు నీగ్రోల సమస్య ఎట్లు ప్రతిబంధకము గావో అస్పృశ్యరీతియే భారత స్వాతంత్ర్యమునకు కల్పె. కావున ఓ అత్యున్నత నిరూపించి ఒక చార్టరును త్రొక్కుచు. "యోవో-వో-వో" అను పనిచేయుటకు మేము సంకల్పించు. "మనకంఠెయింతుకను కను" అనియు "ఏమో తెలుసు" అను. రెండవశతాబ్దము తొలికి చావజేసిన అపుడు లోకశాస్త్రమునందు, శ్రీమద్భగవద్గీత సహానీతిని కావ్యరూపిగామాడు చేయవలెను. అప్పుడు లాటిఫైతముగ అధినితే స్వాతంత్ర్యమును రాజకీయకలంకరమును, కాని మిలట్రీ మేము ప్రతిబంధకము చెల్లదు ప్రశ్నించుటయు మన యదార్థ కాంక్షను ప్రకటించవలెను. అదియే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము. (పార్లమెంటు)

విమర్శకుల డా॥ అనిమింతుగాను తీర్మానమును వోటు కు తెల్లగ ఒక్కరు ప్రతిపాదనతో సభవారు తీర్మానము గాకాదించి.

అధ్యక్షులు శ్రీ విమెంటుగారు సభను ముగించుచు ఆంధ్రదేశము దక్షిణదేశమునకు మార్గదర్శకమై యుండగలదని తల్పిరి. హిందీభాషాశాస్త్రమును గూర్చి విమెంటుగారు కొలది వాక్యములు సూట్టిన విషయ అధ్యక్షులారికి వివరములతో సభ ముగింపబడెను.

కృష్ణా డి॥ కోర్టులో

I. P. 1/27 I. A. 188/28

పిటీషనరు:—(శ్రీ) రాజా బామ్మదేవర నత్త నారాయణ విర్రసాదరావు బహద్దరు జమీందారుగారు.

and

క్రీడిటర్లు:—(శ్రీ) రాజా బామ్మదేవర భాష్య కార్లు నాయుడు బహద్దరు జమీందారుగారు మై॥ గా॥ కోర్టు అఫ్ వార్డు మేనేజరుగారు వగయిరా.

యీ సెంటరులో పిటీషనరుగారు Absolute Order of Discharge నిమిత్తం పిటీషను దాఖలు చేసియున్నారు. యీక్రింద పుడవారించిన క్రీడిటర్లకు యెన్నిమారులు నోటీసులు చేయించినను జారి కావడంలేదు. అందువలన వాక్కి నోటీసునిమిత్తం, పత్రికలో ప్రచురించవలసినదని కోర్టువారు పుత్రరుపుచేసినారు. యీక్రింద పుడవారించిన క్రీడిటర్లకు యేమయినా ఆక్షేపణలు యున్నయెడల బందరు జిల్లాకోర్టువారియెడల 8-12-28 న వగలు 10 గంటలకు హాజరయి తెలియచేసుకొనవలెనని యిందుమూలముగా తెలియపరచడమయినది.

క్రీడిటర్ల పేర్లు

- పి. మర్కండేయలు
- పి. అప్పారావు
- పాతూరి అప్పయ్య
- యస్. కోభిరామలి
- బి. శివారామయ్య
- తాటికొండ శేషమ్మ
- యద్దనపూడి వాగేశ్వరరావు
- వారణాసి ఘంటసాల
- యస్. సి. హెచ్. గంగభూషణం
- యమ్. పూర్వోత్తరామరావు
- బొల్లంపల్లి వెంకటేశ్వరయ్య
- పయిదా జింబలినది మమ్మ
- యమ్. చాళిదాసు
- కొమ్మపూడి గంగయ్య
- శ్రీ. జాగయ్య
- సోమ సుబ్బారావు
- బి. హెచ్. బాబురాజు
- బొల్లం వెంకటేశ్వరరావు
- యమ్. బంపయ్య
- యమ్. జంటారెడ్డి
- యమ్. కొండయ్య
- అక్కల చిట్టారెడ్డి

బందరు, 9-11-28. చావలి శంకరాశ్రమి, రేణి

లాలాజీ చిరజీవి యగుగాక

గాంధీమహాత్ముని వ్యాసము

నేను (22-వ తేది) నెలువడిన ఎంగు యిండియాలో ప్రకటింపబడెను.

"లాలా లజజీవి" అను ముద్రవేయబడిన, లాలాజీ చిరజీవి యగుగాక. భారతదేశ సభ్యులందఱును నూర్పుడు దురుసులగు యందునంతకాలమును లాలాజీగంటి యానందోత్తములకు మృతి కలుగజాలదు. లాలాజీయొక సగౌరవ్యుని సామాన్య స్వక్తి సూక్తియు కాదు. యన్యులకంటె మును లాలాజీ చిరజీవితే నేననే మతముగా భావించెను. అతని దేశభక్తి అభినితమునని. అతడు ప్రపంచమునంతట ప్రేమించెను గాననే స్వదేశమును గూడ ప్రేమించెను. అతని జాతీయభిమానము అంతర్జాతీయభిమానమే. అందువలననే పాశ్చాత్యులగుడ లాలాజీకట్టు నత్త ధికును గౌరవ మేర్పడినది. జిల్లాపా అమెరికా ఖండములలో లాలాజీకిమిత్రులగు పాశ్చాత్యులునిక్రిందిపాచ్చుగానున్నారు. వారతని ఘనతను గుర్తించగలిగి గాననే అతనిని ప్రేమించుచున్నాడు. ప్రజాసాహిత్యములలో లాలాజీకి సంబంధము లేనిదొక్కటియేనను లేదు. ప్రజాసేవయందును మానవసేవయందును లాలాజీకి గల ఆసక్తి అపారము. లాలాజీ పేక్కు విద్యా సంస్థల సేర్పాటుచేసెను. నిప్పు బాతులు కాదనించెను. దగ్గరు లేచుటచేసెను ఇతే లాలాజీ చిరజీవితోద్దేశమునే యుండెను. యానందలై లాలాజీ ప్రేమ ఆహారముగా నెల్లప్పుడును ప్రససిండుచునే యుండును. లాలాజీ సహాయము నవేషించిన రమణమలలో నెన్వొకిని యెన్నడునుగూడ అకాభింగము కలుగలేదు. రాజకీయములందు లాలాజీ సంబంధము ముఖ్యతనుమే. లాలాజీ తన భావమును నిర్భయముగా చెల్లించెను. దేశీయ యాచకుల శిక్ష నడకలందుట పరిపాలనకు అదియొక గొప్పపాతక భారంబునుటకును పూర్వమే చాల లాలాజీ శిక్ష నడకలందును. అతని జీవితమున రహస్యమునది లేనేలేదు. అతని కడ కొంచెమైన చాపకము లేకపోవుటచే తనయగా కడని మిత్రులను యెబ్బంది కలుగుచుండెడిది. అతని విమర్శలకుగూడ విప్రములు కలుగుచుండెడిది. కాని అతడు తనకదలిన మార్పు కొనలేదు. అతడనేక జాతీయోద్యమముల విషయమున చాల ప్రేమగా పనిచేసెను. నత సాంఘిక సంస్కరణమునందే దృఢికి తన శ్రద్ధను చూపుచుండెను. మతసాంఘిక విషయములందు లాలాజీకి అత్యధిక మగు దీక్ష యుండుట వలననే మాలో చాల ముందుది వలె నతడు గూడ రాజకీయములందు ప్రవేశింపవలసివచ్చెనని భావించెను. దేశమునందు విదేశీయల యాజమ్యము తొలగివరకును తాను దీక్షింపవలసిన సంస్కరణము కొనసాగజాలదని చిరకాలముక్రిందటనే లాలాజీ వచ్చించెను. సరాధీశతలన జాతీయజీవితమునందలి ప్రతిభాగములగుడ విమర్శమునున్నదని మా కందరి కని తోచినటులే లాలాజీగూడ తోచినది. లాలాజీ మహామృదీయు మతమునకు ప్రతిమానుడు కాడని సేమ ధైర్యముగా చెప్పగలను. హిందూమతమును బాతకరీతి పరిశ్రమగా చేయుటకు లాలాజీ కోరుచున్నంతమాత్రమున అతడు మహామృదీయు. అని పాఠితమును జ్యేష్ఠులయందెని యెవ్వరును దురభిప్రాయపడకూడదు. హిందూమతము దీక్ష మైత్రి కలిగిందని తనదే లాలాజీ మహాపూర్వకముగా కోర్చుచుండెను. అతడు భారతీయుల రాజ్యమును కోరెగాని హిందూవుల రాజ్యమును కోరలేదు. భారతీయుల బలము పా రందరును సమాన స్వాతంత్ర్యములను కలిగియుండవలె ననియే లాలాజీ కోరినది. లాలాజీ మృతివలననైన మనకు సరస్వతి విశ్వాసము కలుగనుగాక. మనము భయమును పరిత్యజింప గలిగినవో డి కడు ముఖ్యముగానే చేయవలెను. లాలాజీకి దేశములందను కని

యొక స్వార్థకవిత్వాను సేర్పరచుటకొక సంకల్ప మనశ్శక్తి కలుగవలెనుగాన నది తప్పక కలుగగలదు. దేశస్వాతంత్ర్యము కొరకే లాలాజీ మొదటినుండియు పనిచేయుచుండెను. చివరకు గూడ దానికొరకే ఘనతముగా ప్రాణములనుర్పించెనుగాని స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు దృఢసంకల్పముగూడ జరగనివోయే స్వార్థకవిత్వాను సమగ్రము కాజాలదు. చివరకు లాలాజీ అంత్యకావ్యముగానే యది యేర్పడెనో దానినిగూర్చి మనము మోసంపించుము.

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమును గౌరవమును రక్షించ భారతమును లాలాజీ రక్షించుటయే బడెను. వారతని నిష్ఠాభిమానము తాము పాతులముని గ్రహపరచెదరా? చిరకాలమునంద సెక్కుమంది దేశభక్తులచేతను ముఖ్యముగా లాలాజీచేతను కొలదిన స్వరాజ్యమును బడయుటకు లాలాజీ తనమును చేరి; నిర్దులభో యానందము యీ ప్రపంచమునందునుట తలపించి; మనము శ్రీమదును పుణ్యమును లాలాజీ మనదేశీయుడని చెప్పకొనుటకు తగిన అర్హతను బడయుటకు మరెయొకసారి ఆందరను సేకరించి నూతనోత్సాహముతో విక్సిలి గొప్ప ప్రయత్నమును చేయగలగుదుమా? తాను ప్రారంభించిన ఉద్యమము; నన్నిటిని కొనసాగించుటకును దేశాభివృద్ధికొరకు పనిచేయుటకును లాలాజీ యేర్పరచిన ప్రజాసంఘము (పీపిల-సానైటీ); గూడ మనము మరుగుగూడదు. దానినిగూర్చి లాలాజీ అత్యధిక మగు నాశతో నుండెను.

దేశమునందు చాలమంది యీ వత్త లీసంఘమునందు చేయొకమనములై దేశస్వాతంత్ర్యము కొరకు పనిచేయవలెనని లాలాజీ కోరుచుండెను. ఈసంఘ మేర్పరచబడి కొన్ని సంవత్సరములు చూత్రము యెనడిగాన నది యింకను కైకవాపర్యముండ యున్నది. తా సేర్పరచిన యీ గొప్పసంస్థకు ప్రథమము లాధారము సేర్పరచుటకు లాలాజీకి కొంచెమైన వ్యవధి లేక పోయినది. ఈసంఘ పోషించునైన బాధ్యత దేశీయులదేయి యున్నది. దీనికి దేశీయులే పోషకులు." (అ. 2.)

ప్రకటన

ఈ సంవత్సరము అధికవర్షములచేత ఈజిల్లాలోని డెల్టాభాగములలోని రోడ్లు అన్నియు చెడిపోయినవి. చాలాసామ్మ్యో మరమ్మత్తు కాబడవలసియున్నది. కనుక మరమ్మత్తుల సందర్భములలో రహదారి ఆపబడవలసి యున్నది. కాబట్టి యింతటి నుంచి 1929 వ సంవత్సరము మార్చి 31 వ దీతే వరకు మోటారుబస్సులకు గాని కార్లకు గాని లైసెన్సులు యివ్వబడవు. (నెం. 1388)

జ్యుమగోదావరిజిల్లా } పి. వెదిరాజు,
బోర్డు ఆఫీసు } జ్యుమగోదావరిజిల్లా
ఏలూరు 19-11-28 } బోర్డు అధ్యక్షులు.

పార్వతీపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 664/26 E. P. 282/28.
వాది:—గలావిల్లి అప్పయ్యపురపు అచ్చినాడు
ప్రతివాదులు:—కోలాలప్పన్న పురపు అప్పయ్యయ్యయ్య
వె 1 ప్రతివాది తా॥ పార్వతీపురం గ్రామంలోని పెంతుటియిల్లు పయ్యోద్దలో తే 10-12-28 జన నేలం కాబడును. కావలసినచారందరు కొనకొనవచ్చునని యిందుమూలంగా తెలియజేయడమయినది. యిదియారు భోగట్టా కోర్టు జాబరును అడిగి తెల్పుకోవలెను.
(Sd) ఎం. సభాపతి, వాదితంపున వకీలు.

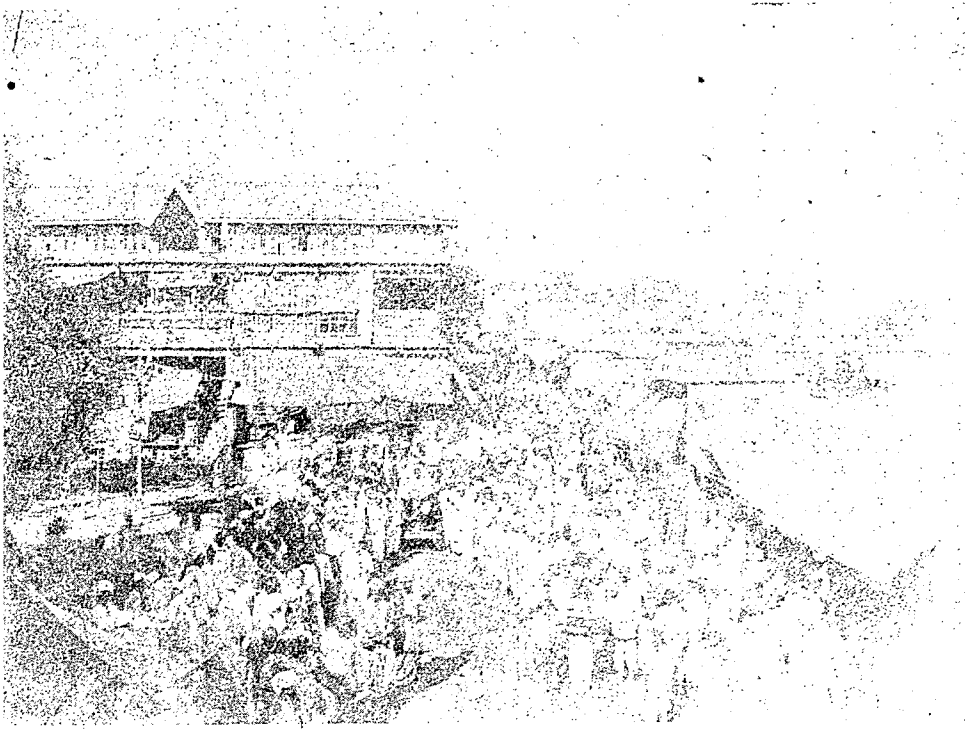
స్వాతంత్ర్యలక్షణము

దేశస్థుని గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్లగ్రంథమునకు అనువాదము.
దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.
తన భిర్య ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.
చర్మ వ్యాధులను గురుతుకూడ లేకుండచేయు

రథకృష్ణ తామరమందు వాడుడు
అన్ని షాపులలో దొరుకును
V. S. SASTRY & Sons, Tenali, Guntur Dt. 5135

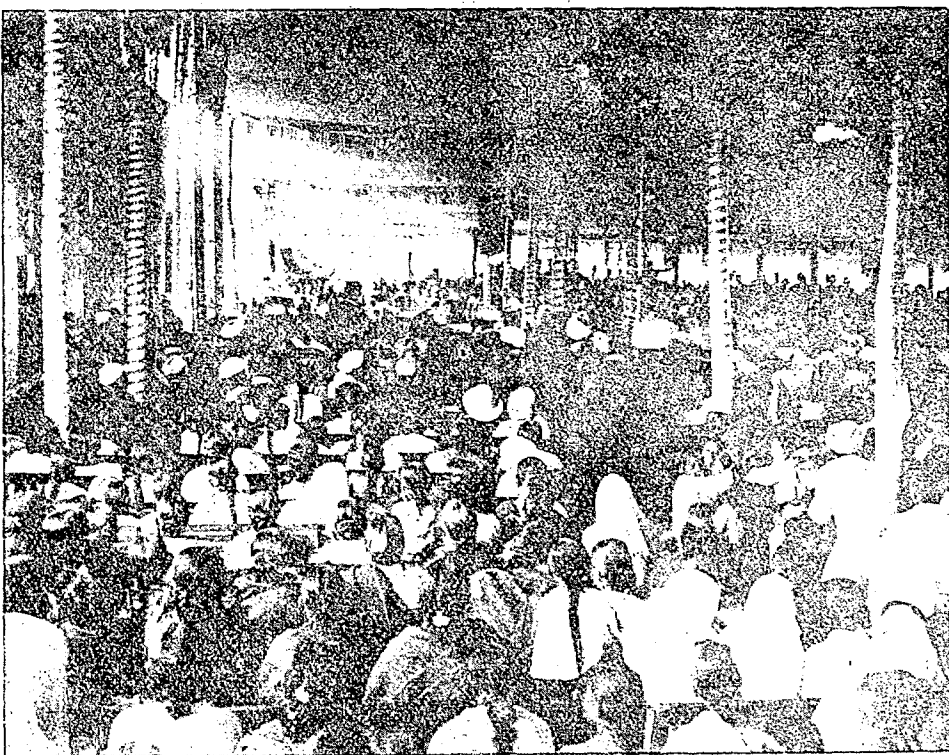

నంద్యాల నభలు

ఆంధ్రరాష్ట్ర సభాధ్యక్షుని ఆహ్వానసంఘమువారు ఊరేగింపుతో నభకు గొంపోవుట.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునందు పట్టములు పొందిన కమ్యూనిస్టులకు బెజవాడలో విందు గావించినట్లు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవశాలయం దొకభాగము. (పె. పో. పి.)

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి శాస్త్రి)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు

నిండురూపాయలకు ఖరీదైనట్లు కాగితములు

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రప్రదేశ్ విశ్వవిద్యాలయము.

ధర రు 2 8
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

7. తొలుతు కెట్టిపిల్లి, మద్రాసు.

లాలాజీ నిర్మాణము

(జోశ్యుల నారాయణమూర్తిగారు)

2. పదు నెన్నిదేదల - ప్రాంతంబునకా శాస్త్రము

శాస్త్రపరీక్షలో - జయమునొందె

ఇరువదిమూడవ-యేట నీ ప్రభులతో

అపహయయధ్యమం - రావరించె

పాశ్చాత్యప్రభువులు - పరదేశములకంక

రెండేడు లచ్చట - నుండి, మరల

దేశమంతట నేవ, దీక్షగా నొనరింప

కరమున వీరకం - కణము గల్పె

3. భరతిమార స్వరాజ్యము - బడముకొరకు

ధనము, మానము, పౌఖ్యము - ధావోసి

యెన్న రానట్టి విపదబి - నీరియొడి

కడకు జీవము లర్పించె - ఘనయశుంకు.

సీ! హిందూ ముసల్మాను - లేకమై వెలుగొందు

నటుల జేసినట్టి - తనఘనమూర్తి

స్వారాజ్యమున గోరి - పర్యయ్య త్యజియించి

పోరాట సల్పిన-వీరధనుడు

రాత్రింబవళ్లు - ద్రావరములుతక

జనని నేవించిన-పదముగలుగు

పాశ్చాత్యప్రభులకు - ప్రక్కలో మల్లయి

దనరుమండినయట్టి - ధైర్యశాలి

గీ! మైదవులకీర్తి ఖండఖం - రాంకరముల

చాటినచ్చినయామేటి - చనియె దివికి

జీవములబాసి "హించాల-సింహ" బుపుడు

కావరాకుండబోయె, హా! కాలమహిమ!

సీ! లోకమాన్యుడు జైలులో - నుండి గూఁత్రొడు

కష్టము ల్వడిపట్టి - కాలమందు

వజ్రాబునకొ - బసిపాపలు, వృద్ధులు

తరుణులు కష్టించు - తరుణమందు

మలబారునందున్న - మాప్లాలు వేనవేల్

చనిపోయినట్టి యా - సమయమందు

చీరాలపేరాల - పౌరు లిండను బాసి

యనయలు దుఃఖించు - దినములందు

గీ! పెట్టిబిఱ్ఱాల్లి మున్సిల్లో - అట్టినుఱ్ఱా

వార్షిధిని నిన్ను మంచి తా - స్వస్థపురికి

ఎరిగె లాలాజీ యెట్లొద్దు - వమ్మ నీవు!

చాడుకోమలగాత్రి యో - భారతాంబ!

సీ. లోకమాన్యుడువోప - లోకమన్న దుఃఖాగ్ని

అనంతయెవ చ-లారతేదు

దేశబంధుడు వోప - దీటుని శోకాల్లి

నిశువంత జలమైన - నింక లేదు

ఆంధ్రరత్నము వోప-సాంద్రమాకన్నీటి

ధారలకిడి యింక - ఆటలేదు

గోపబంధుడువోప-ఘోరిశోకధ్వని

యించుకై నను విర-మి-చలేదు

గీ. అక్కటా యపుడె లాలాజీ - యంతరించె

నన్న యా ర్రవంబులు - మిమ్ముమట్టె

పిడుగుబోలిన యానార్త - చినినపిదప

భోయమని యెడ్వసాగెను - భారతాంబ.

గీ! వీరలకు బుట్టినిల్లని - పేరుగాంచి

నట్టి హించాలమన జన్మ-మండి మాతృ

దేశస్వారిత్వమున గోరి - దీక్షతోడ

నలువదేదలకాలంబు - తలువిధముల

రాములను జెరి స్వాతంత్ర్య-పవరముందు

ప్రాణముల గోలుపోయిన-భారతీయ

నాయకుండగు లజపతి-రాయవరుని

బోలువీరుడు పుట్టునే - పుడమిశాస!

కే ద రి న్

గ్రంథకర్త: శరణు రామస్వామి చౌదరి

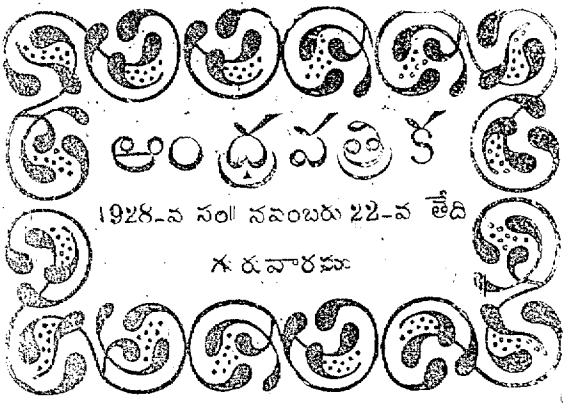
రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువాదము

లోకప్రసిద్ధముగు ఒకవీరమార చరిత్రము. అందరును చదువతగిన

శుభభాగ్యముతో వ్రాయబడినది. ఉన్నన లక్ష్మీనారాయణగారి

అనువాదము పీఠిక గలదు. ధర 0-4-0.

ఆంధ్రప్రదేశ్ విశ్వవిద్యాలయము, మద్రాసు.

యూరపియనులు:

సంస్కరణములు

సంస్కరణములు

యూరపియను సంఘమువారికి సంస్కరణాభివృద్ధి కనికరముగా రాకబోయిననా, హిందూదేశమునకు వేలు గోరుచున్నవారివలె వీరు ప్రసంగించుచుండును. కలకత్తా యూరపియను సంఘసభయందు, భాంపుననుగారు ముచ్చటించుచు, సైమను కమిషను రాకవలన మిగిలినసంచలన మంతయు ఆగిపోయెనని, తెలిపిరి. ఇప్పటి పరిపాలనము జేయలేని కార్యములను కొన్నింటిని, జాతీయపరిపాలనము జేయగలుగునని, వీరంగీకరించుచున్నారు. జాతీయ పరిపాలనము సాంఘికపు చెడుగులను నివారించగలదనియు, విదేశపరిపాలన మీ సమస్యను సాధింపజాలదనియు, వీరితలంపు. విదేశ పరిపాలనము దేశభద్రతగూర్చియే పట్టుదల జూపును గాని, సంస్కరణములగూర్చి పట్టుదల నూపదు. లా ఆర్డరులను మంత్రులపరము జేయుట, కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారికి బాత్తుగ బనికిరాదు. భాంపుననుగారు న్యాయశాఖవిషయమై గూడ పట్టుదల జూపుటలేదు. పోలీసు శాఖను, ఉద్యోగుల నియామకమును మంత్రులకు ఒప్పగింపగూడదని, వీరు వృష్టముగ తెలుపుచున్నారు. లా ఆర్డరులు మంత్రులపరము గానిది, రాష్ట్రములకు స్వాతంత్ర్యముబ్బుట దుర్లభము. ప్రతిశాఖను నెమ్మదిగ ట్రాన్సుఫర్ చేయవలయు ననియు, ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునకే క్రమక్రమముగ నూతనాధికారముల నొసగవలయు ననియు, వీరు గోరుచున్నారు.

వీరు చెలిపినవీరిని జరుగుచో, స్వపరిపాలనము దేశమునకు లభించుటకు ఎంతకాలము పట్టునో చెప్ప వీలులేదు. అట్టి శుభదిన మెన్నటి కయినను తటస్థించినను, హిందూదేశమునందు కొంతభాగమును శాశ్వతముగ బ్రిటీషు వశమునందే యుంచవలయు నని వీరు గోరుచున్నారు. కలకత్తా, బొంబాయి నగరములను బ్రిటీషువారు నిర్మించియుండుటచే, ఆనగరములను వానిచుట్టునుండు ప్రదేశమును నెప్పటికిని ప్రజలకు వశపరుపగూడదని భాంపుననుగారు గోరుచున్నారు. ఈ భాగములు స్వపరిపాలనము బడయుట కెన్నటికిని వీలుండదు. ఇట్టి విచిత్రాభిప్రాయములను యూరపియను సంఘమువారు సైమను కమిషనువారియెదుట నివేదించ నున్నారు. ఐర్లెండులోని అల్స్టరు బోలు భాగములను, వీరు హిందూదేశమున స్థాపించి, సంతతసంఘర్షణమున కెడమియ నెంచిరి. అట్టితర, హిందూదేశమునకు శాంతి యుండజాలదు. బొంబాయి కలకత్తాలుగాని, మిగిలిన హిందూదేశము గాని ఇట్టి ఏర్పాటు నెంతమాత్ర ముమోదించవనుట తథ్యము. యూరపి

యనుల విపరీతస్వభావము తెలుపుట కిది పనికివచ్చును. స్వరాజ్యముకొర కాందోళనము నలుపువారికి పరిపాలనాధికారము ఒప్పగింపబడదని, ఛాటర్జినుగారు బెదిరించినటుల నిన్నటిదినము సూచించియుంటిమి. ఇట్టి బెదిరింపులు స్వరాజ్యాందోళన నలుపువారిని భయపెట్టజాలవు. యూరపియను సంఘములు ప్రజల దృఢసంకల్పము నరికట్టుట అసంభవము. ప్రజాభీష్టము నేడు గాకున్న రేపయినను సఫలము గాకమానదు.

దక్షిణాఫ్రికా : కొత్తి ఇండియా ఏజెంటు

దక్షిణాఫ్రికాలో జరిగిన ఒడంబడికకు ఫలముగ, ఇండియా ఏజెంటు ఏర్పడియుండెను. శా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగా రీ పదవికి ప్రథమమున నియమింపబడిరి. వీరు తమసామర్థ్యము మూలమునన, నేర్పువలనను దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు కొంతవర కుపశాంతి గలిగించిరి. కాని, వీరియనను భారతీయులకట్ల గల ఏవగింపును తెల్లవారి హృదయములనుండి తొలగింపజాలకబోయిరి. ఇప్పటికిని భారతీయులకు నష్టదాయక మగు ఏర్పాటులు గావింపబడుచున్నవి. మ్యూనిసిపలు సరిహద్దులలో వీరికి నివాసము లేకుండ జేయుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. తెలుపు నలుపు విభేదము రాను రాను అతిశయించుచున్నది. నల్లపనివారలకష్టములను నివారించదలచినందులకు, మంత్రి యొకరు పదభ్రష్టులు గావింపబడిరి. హార్జిగాజ్ ప్రభుత్వము, రంగుభేదమును పూర్తిగ పాటించుచున్నది. కొంతకాలముక్రిందట, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని కొట్టుటకు తెల్లవారు ప్రయత్నించిరి. భారతీయు లింట స్వాతంత్ర్యము బడసినగాని, వెలుపల గౌరవము బడయజాలరని తెలుపుచున్నది. భారతవర్షము, వెలుపలనున్న తనతనయులను రక్షించుటకు, ముందుగ స్వేచ్ఛ గాంచవలయును. అంతవరకు ఆధిపత్య రాజ్యములవారి దయాధర్మముపై నాధారపడి యుండువలయును. అనేక కష్టములమధ్య, ఈ మాత్రమయినను విజయము బడయగలిగినందులకు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి నభినందింపవచ్చును. శాస్త్రిగారు 1929 సంవత్సరప్రారంభమున తమపదవిని చాలింప నిశ్చయించిరి. వీరిస్థానమున, నౌకె. వి. రెడ్డినాయుడు గారిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నియమింప నిశ్చయించినటుల, నిర్ణయింపవలసివచ్చి యుంటిమి. ఇంతకు పూర్వమే నౌకె. వి. రెడ్డి నాయుడు గారు నియమింపబడెదరని వదంతి ప్రబలియుండెను గాని, అది నిన్నటిదినమున నిశ్చయ మని వెల్లడియయ్యెను. నాయుడుగారు తమ నూతనపదవి సమర్థతతో నిర్వహించి, దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులకు చేతనయిన సహాయము గావించెదరని నమ్మకము. దక్షిణాఫ్రికాలో ఆంధ్రులు పలువురు గలరు విశేషముమంది భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికాలో నాయుడుగారు ఆంధ్రులగుటచే, దక్షిణదేశమువారి సడవడులను ఆచారవ్యవహారములను బాగుగ గుర్తెరుగుదురు. దక్షిణాఫ్రికాకును ఇండియాకును జరిగిన ఒడంబడిక సఫల మగునటులను, దక్షిణాఫ్రికాప్రభుత్వమువారు తమ వాగ్దానములను ఛల్లించునటులను జూచుట వీరి ప్రధానధర్మము. ఈవిషయమున వీరు జయము

గాంచెదగుగాక యని కోరెదము. ఎంతటి సమర్థులను ఏజెంటులుగ నియమించినను, హిందూదేశము స్వేచ్ఛ బడసిన గాని, దక్షిణాఫ్రికాప్రభుత్వగౌరవము బడయజాలదు. అందుచే, భారతీయులు దేశాభివృద్ధికొర కేమి, విదేశములందున్న తమ సోదరులను రక్షించుకొర కేమి, సాధ్య మగునంత ద్వారలో స్వరాజ్యమును సంపాదించుట యవసరమని, విదిత మగుచున్నది.

కృష్ణాగోదావరి రిసెటిల్ మెంటు

కృష్ణా గోదావరి రిసెటిల్ మెంటు కమిటీవారు ప్రభుత్వమున కంపినలేఖలో ఈ సమస్య గూర్చి బహిరంగవిచారణ జరుగవలయునని కోరిరి. వీరికోర్కె న్యాయమయిన దనుటకు సందేయములేదు. బడ్జెట్ లియితు లిట్టి విచారణ గోరియుండిరి. వారికోర్కె నెరవేరెను. కృష్ణా గోదావరిమండలముల రయితు లిట్టి కోర్కె గోరుట విపరీతముగాజాలదు. నిష్పాక్షికమగు బహిరంగవిచారణ కేర్పాటు జేయుట ప్రభుత్వవిధి యగుచున్నది. రిసెటిల్ మెంటు కమిటీవారు దెలిపినటుల, ఇంతకు పూర్వము రిసెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారు జరిపిన విచారణ చాలలోపములతో గూడుకొనియున్నది. రయితు లీ విచారణలో పాల్గొన వీలులేకబోయెను. ప్రజాప్రముఖుల సాక్ష్యమును వ్రాకొని యుండలేదు. ఇటుల జరిగిన విచారణను ప్రజలు ప్రమాణముగ నంగీకరింపజాలరు. ఆర్థిక విచారణ ఏయేగ్రామముల విషయమున జరిగెనో, నివేదిక దెలుపలేదు. ఆ గ్రామముల నేల ప్రత్యేకించి, తెలియదు. గ్రామముల విషయమై సంప్రదింపు జరిగియుండలేదు. రిసెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారు విచారణ నలిపినస్థలములును కాలమును వివరింపబడలేదు. రయితులు తమకష్టములను తెలుపుకొనుట కందుచే నీలులేక బోయెను. రయితుల ఆర్థిక పరిస్థితు ను రిసెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారు ఆమూల్యముగ పరిశీలించలేదనియు, తమ ముచ్చవచ్చిన యభిప్రాయమును వారు తెలిపిరనియు, భాగ్యపునర పెరగెనని మాత్రమే గుర్తింపబడెను గాని, రయితులకు గావలసిన సత్తువుల ధరలుగూడ పెరిగెనని గుర్తింపబడలేదనియు, రిసెటిల్ మెంటు కమిటీవారు తమ లేఖయందు తెలిపిరి. రయితుకుటుంబముల ఆర్థికస్థితిని లెస్సగ విచారించినగాని, విచారణ సమగ్రముగ నుండదు. ఈ కారణములచే, కమిటీవారు నిష్పాక్షికమగు విచారణ జరుగవలయునని కోరుచున్నారు. ఈ విషయమై రయితులలో సభిప్రాయభేదము లేదని చెప్పవచ్చును. ఒక్క ప్రభుత్వోద్యోగియొక్క విచారణ, వీరలకు నమ్మకము బుట్టింపలేదు. అధికారులు అసభి కారులు గల సంఘము నేర్పరచి, బహిరంగవిచారణ జరుగవలయు నని కోరుట కిదియే కారణము. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారిట్టి కోర్కెను సఫలపరచిరి గాన, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు గూడ దీనిని సఫలపరచుట న్యాయము.

(७. ३.)

విదేశవార్తలు

లాలాజీగారి మరణవార్త

లండనులో ముఖసూచనలు

(బీమునస్ట్రీసు)

దీని బి॥ రామచంద్రరావుగారు

లండన్, నవంబరు 19. — ఇండియా వల్ల సానుభూతిగల వారము లాలాజీగారి పెళ్ళిండు వి. తులను లాలాజీగారి మరణమునకు చాల కుదురుచున్నది. ఇట్టి సమయమున లాలాజీగారి మరణము జాతీయ పక్షాధిమతగాని వ్యతిరేకతగాని రామచంద్రరావుగారు ఫ్రెంచ్ విలేజ్ లో నెలకొని. ఆతనికి ప్రాపంచిక రాజకీయములన్నియు కరతలామలకము. భారత సమస్య లన్నిటిని ఎట్లు ప్రాపంచిక దృష్టిని నీ సమస్యయింప జేయవలెనని తలంపుతోనే ఆతడు పుచ్చయ్యుండెను. ఆతడు చనిపోయిన పందెములచే ఇండియాను ఇతర చిక్కులు రాకుండుగాక యిది.

పోలకుగాను చిరకాలమిత్రుడు లాలాజీగారి మరణ వార్తచే తన మనసు దిగిపోయినా పోవున్నదియు ఆయన ఎడల తన కత్తెలతో ప్రేమగలవనియు, భారత జాతీయతకు గొప్ప సప్తమియు ఆతడు తనలోపలు తీర్చిదిద్దెను. అంతర్జాతీయ విషయములలో పేరెన్నకాంచినవారి సంఖ్య చాల స్వల్పము. అందులో మిగిలారు. నిజము ప్రజాసేవ భావ తత్వము. ఆతడు వీరిలలో కలసికలసి. వాటిలో కొంత కొమ్మ. అట్టి జట్టుకొమ్మను వాటియు గోల్పోయిరి.

మేజరు గ్రాహంపోలుగారు

లాలాజీగారు పాంచాళసేనాను. ఆతనిమరణముచే తీరిని భారతగతము. భారతీయులు ఎక్కువ ఆంగ్లేయమిత్రులు ఆయన కేగలరు. ఆమిత్రులలో జుబ్బుదొంగలు గలరు. సైన్యము కమిషను విషయములో వాని బ్రతికేమిత్రులు ఏకీభవించకున్న న వానియొడ గౌరవభావము ఎంతమాత్రము తగ్గలేదనిరి.

సర్ జాన్ నైమెక్

ఎన్నికలలో ప్రత్యర్థి యుండును

(బీమునస్ట్రీసు)

లండన్, నవం 20: — రాబోవు ఎన్నికలలో స్పెక్టా వారికి సర్ జాన్ నైమెక్ గారికి ప్రత్యర్థిని నిలబెట్టుటకు కార్యకర్తల కక్ష ముహూన నిశ్చయించిరి.

సకలత్వాలాగారు

స్పెక్టాగారికి ప్రత్యర్థిగా భారతీయుని నిలబెట్టవలెననుచున్నాడు. మేజరు అట్లీగారి స్థానమునకుగూడ కార్యకర్తల మహా భారతీయదృష్టిని నిలబెట్టుటకు ఆలోచించుచున్నాడు.

తుపానునష్టము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

రంగ్ గి, నవం 20: — 15,000 పౌనలను దోమనికాళీగర్లు దీవులకు మరల నిర్మించుటకు కానున్నసహకార ఆమోదించిరి. 27000 పౌనలను పెట్రోలములో గల్గిన తుపానునష్టమును పూర్తిజేసికొనుట కిచ్చిరి ప్రభుత్వసామ్రాజ్యము 80000 పౌనల ఒక్క జోమనికాలోకి సమముగలెను. వీర్యదీవులలో 150000 పౌనలను సమముగలెను ప్రభుత్వమువారి మొత్తమునంతను ఇవ్వలేకపోయిరి. దోమనికాళీగిచ్చిన 10,000 పౌనలలో సగముచితముగ నిచ్చిరి. సగము వడ్డీతేకుండ బయలిచ్చిరి. మెమినికా మంచినీలియం దున్నపుడు తిరిగి దాని నియవలెను.

లండనుల పన్నుచే అక్టోబరు 21 తేదీకి 2279000 పౌనల ఆదాయము వచ్చెనట.

క్రాంతక పాన, 10 పిల్లలను నోట్లను ఇంగ్లండు త్రవ్వకు ప్రకటించుచున్నది.

ప్రీవీకన్సిలు జడ్జీలు

“ఇండియా ఆచార సాంప్రదాయములను, శాస్త్రమును తెలిసినవారిద్దరు అవసరము”

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

సాలు 1 కి 4 వేల పౌనల జీతము

లండన్, నవం 20: — ప్రీవీకన్సిలులో ఇండియను అసీస్టు ఎక్సలెన్సెస్. అందుచే జడ్జీలు రెండు దివిజనులందు విచారణ జేయవలసియుండెను. ఇద్దరిని ప్రీవీకన్సిలు జడ్జీలుగ నియమించుటకు త్వరలో బిల్లును ప్రకటించెదరు. వీరికి భారత ఆచారసాంప్రదాయములు హిందూధర్మశాస్త్రము వాగుగ తెలియవలెనట. ఒక్కొక్కనికి 4 వేల పౌనల సాలు 1 కి జీత ముండవలెనట. దీనిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు బంతుకొనవలెను. 72 సవర్ణిగములు వచ్చినది. ఈక్రాంతజడ్జీలకు పించకు నియవలెననుచున్నాడు. ఇండియను అసీస్టు న్యాయముగ వరిమార్గముల బతు ఇద్దరు జడ్జీలవరమని కామన్సువర్గలో ప్రకటించిరి. తీర్మానము నంగీకరించిరి.

వాషింగ్టన్ కార్మిక బడంబడిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, నవం 21: — వాషింగ్టన్ లో 8 గంటల పని చేయవలెనను బడంబడికను ఎందులో మార్చవలెనో జనీవా అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయమువారికి స్పష్టముగ చెబువలెనని ప్రభుత్వం పక్షంలో బిల్లును ప్రభుత్వ తీర్మానము నువహించెను. వామరనకు 48 గంటల పని ఏర్పాటుకు భంగము రానియదలంపదనియు, అందరును దీని ఒకేవిధముగ అమలు జరపుట కొకసాధన ముండవలెననియు ఈ సంవత్సరాంతమున

జరిగిన మార్పులను దౌరపరచుచు గాన ఇప్పుడు తొందరపడ ప్రకటనయు లండన్ లో ప్రభుత్వ బలవంత తీర్మానము వీరి

ప్యాంజా రక్షక నైనిక వ్యయము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

పానలయ: 20. — రక్షక వ్యయమును 4250000

రుమేనియాలో తొలగురిశీలనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, నవం 21: — గుమేరియాలో సమూహ సైనికవాసములను తొలగించి. ఒక ప్రత్యేక తమలందుమాత్రము కొన్ని రక్షకవాసములను ప్రాంతీకంబు 12 తేదీకి ఎన్నిక ప్రయత్నములు జరుగెను.

చీనాకాటకము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, నవం 21: — ఉత్తరచీనాలో 12000000 మంది కలపు సమభేదించుచున్నారు. ఇంకను 2000000 మంది వరకు సంఖ్య పెరుగు ననుచున్నాడు.

చీనా ఓడదొంగలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, నవం 21: — 60 ఓడదొంగలు చీనానౌకను మట్టించిరి. 18 నురు సిబ్బందిలో 15 నురుని జంపిరి. శవములను సమద్రములో గలిపిరి. 16000 డోలరులనిచ్చి ఆనౌకను వదిలించిరి.

ప్యాంజులో పెన్సిలెనియాలో తూటాల ఫ్యాక్టరీలో ప్రేలుచునే 12 నురు వాతులెరి. చాలము: 6 మరగాతులెరి.

హిల్స్ పిల్స్ అను గామ ఎన్నికలకు ఈవర్గాయము నిలవలనుకొనలేదట.

ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి బడంబడిక

“భయమునకు అవసరము లేదు”

డాక్టర్ స్ట్రెన్జ్ గారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, నవంబరు 21: — ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ ప్రభుత్వ గావించిన ప్రకటనముచే ఇక నేమియు ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి బడంబడికను గూర్చి భయపడవక్కరలేదనియు యూరపీయను విధానమునకు పెద్ద ప్రభుత్వముల సహకార మవసరమని బాల్టి నుగాడుగూడ ప్రకటించుట నురింత సంతోషకర మనిరి.

అమెరికా కీయువలసిన

యుద్ధముగము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

రంగ్ గి, నవంబరు 21. — సాలు 1 కి (బిలును అమెరికాకు యుద్ధము: తీర్మానముక్రింద 88000000 పౌనల నియవలసి యున్నదని చర్చిలుగాగా కామన్సువర్గలో నుదించిరి. మిత్రముండ లినుండి బిలునుకు వసూలు 12800000 పౌనల. నవ్వరివరములు 19000000 పౌనలు వచ్చును. 88000000 పౌనలకు 82000000 పౌనలు వసూలు. 1988 అయినపిదప అమెరికాకు 88000000 పౌనల నియవలసివచ్చును. మిత్రముండ లీయ వలసిన సొమ్ము, వరివరముల మొత్తముగూడ వచ్చునట.

యలమంచలి డి॥ ము॥ కోర్టు వైలు

O. S. 33o of 1928.

వాది: — మిస్సుల తల్లు దీక్షితులు

ప్రతివాది: — కారంచేటి సు బ్బా రా యి డు వగైరా.

యానెంబరు దావాలో 2 ప్రతివాది కారంచేటి పత్త్య వారాయగ యాదానాకు యేమైన ఆక్షేపణలు చెప్పుకొనె నిమిత్తం తే 12-28 దీక్షి నాయుగా నేను బడితి. ఆక్షేపణలు పున్నాయెడల ఆలేదీ అతి కద్దుగాని ప్రిడోమాలముగా గాని కోర్టులో తెలియచేసుకోవలెను.

ఒరుగంటి సోమసుందర

యలమంచలి.

వాదిష్టి పద

మద్రాసు అందు నదరక్ మరాటా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

నో టీ సు

(ఇంగ్లాండులో డిక్టేటర్లు కాబడినది)

1928 సం॥ నవంబరు 26 వ తేదీన

తిరుత్తనిలో జరుగు కృత్తికా

ఉత్సవము

వాసుమంచి సదరు ఉత్సవమునకుపోవు ప్రయాణి బడి గము మద్రాసునుండి సాయంత్రం 5-45 ని॥ 1928 సం॥ 7-80 వేరు ఆగ్లాండు ప్యాసెంజరు మలంకు సెల 26, 26 వ తేదీలలో ఆది, సోమవార ప్రకారము సెల 26, 26 వ తేదీలలో ఆది, సోమవార ఆగ్లాండునుండి ఈగను తెలుపబడిన కాలకరిమిరి సోమ, ము.

తేదీలలో తిరుగు ప్రే-40 తిరు ప్రేదేరు రాత్రి 8-0 తిరు తిని నుండి మద్రాసు, 26-11-28, 27-11-28 వ పోవును. 9 నెంబరు ప్యాసెంజరు ఇదపారించిన వేళలకు

తిరు తినినుండి బయలుదేరుట 7-2 ఆగ్లాండు బయలుదేరుట 7-50 ఉదయం.

జనరల్ ట్రాఫిక్ } వ. డబ్బల్ 7-40
మేజర్స్ అఫీస్ } 9-45
మద్రాసు, 15-11-28 } ఆక్లింకు జనరల్ ట్రా.

గర్భాధాన వయోనిరయ విచారణ

14 వత్సరములకు అనుకూల భావము

ఆచార్య పెంకటరమణ అయ్యంగారు, నరసింహాచారిగార్ల సాత్యము

ఎం. కె. ఆచార్యగారి దీనినను మొదట సాత్యమునకును ఇదివరకు దాఖలుచేసిన ప్రాత్యక్షములను సాత్యమునకును మరలొక కొత్త ప్రాత్యక్షమును గూడ అనమగా దాఖలుచేసిరి. ఏ రా వాఙ్మూలములందుల దెలిసిరి. ఈ వివాహములగురించియు, గర్భాధానములగురించియు కాసనములగావించబడునపుడు చాలాగ్రాత్య గావించబడలేనని శాస్త్రీప్రాయము. ప్రస్తుత ముమారు విచారించుచున్న నిర్బంధ ప్రాధానివాహనముగాని, గర్భాధాన యోగియ చట్టముగాని సంకల్పింపబడిన రచింపబడియుండలేదు. మీ యోగసూత్రము, పూర్వాచారపరాయణులయెడల ససహ్యభావమున బెరియుచున్నది నీటి వల నీ మూ యం దు పర్యవేక్షించు చాల విచారకరము. మీ సభములో నొక్క సభ్యుడైనను, ఇదివరకే యేదోయొక యభిప్రాయము నేర్పరచుకొనినవారు గలరాని ఆభిప్రాయము గలగుచున్నది. గర్భాధాన యోగియ చట్టము పాశ్చాత్యభిప్రాయములతో రచింపబడినది. ఈ దేశమున, స్త్రీలు ఏయొకప్పుడైనను తన భర్తతోదప్ప నితరులతో యోగమున కంగీకరించుట కధికారములేదు. పిమ్మట ఆచారిగార, హిందూ, యూరపియను, వివాహములకు విభేదమును విడిచి, హిందూ వివాహములకు, ఇట్టి హిందూచట్ట మనవలెను. యొకవయసుగాని భార్యతో సంబంధించిన భర్తకు భార్యకు 14 వత్సరము వయసుకు విడిపోయినా, జీవితాంతము యుండిన చాలాను. ఇక భారతీయులందరూ, బాల్యవివాహముల గావించుచున్నారని యూరపియనులు, వారి ననుసరించి, చతురకపు సంఘసంస్కారమున దొంపుచున్నందుల కేల కల్పింపబడు. కారణగాని చట్టము చాల ఆక్షేపణీయమైనది. వివాహమునకు 2 లేక 3 సం॥ వ్యవధి నొసగుట మంచిది. ఈ కాలమున భార్య భర్తల కరస్పర పరిచయ మొనర్చుకొనెదర. బాల్యవివాహముల శిశువరణము మొదలుకొని కారణమున చెప్పుచున్న చాలవివాదాస్పదమైనది. ఈ రెండింటిని సంబంధము లేదని చాలమంది శాస్త్రజ్ఞులు యెప్పుడున్నారు. 1. బాలికకు 14 వత్సరముల తాళు గర్భాధాన మొనర్చరాదని నిశ్చేదింపబడును. 2. బాలికకు 10 వత్సరముల వయస్సుతోపున వివాహ మొనర్చరాదు గూడ నిశ్చేదింపబడును. ఆచార్యగారు కొత్తగా దాఖలుచేసిన వాఙ్మూలము నందిట్లు దెలిసిరి 5 వత్సరముల తాళుగా బాలికల కలకు వివాహ మొనర్చరాదు గొప్ప నేరముని శాస్త్రీప్రాయము కాని 18, 16 సం॥ల వయస్సులగా బాలికలను వివాహమొనర్చరాదని నిశ్చేదింపగోరల పట్టి యిదివేరమని శాస్త్రీప్రాయము. ఆధునిక కాలపు విశోధనను ఆమోదము శాస్త్రజ్ఞులను బాల్యవివాహంప యోగమును సత్యనిత్యములను అంగీకరించి కొనియాడుచున్నార. బాలిక ఋతుకు యగుట ఆమె మాతృపదవి కర్తవ్య సంపాదించుటకు సహజ నిదర్శనము బాలికలు అంతకుమును మాతృపదవి తిరియిండుటగాను ఋతుకుమరియైన కరువార నొకవత్సరము వరకు గర్భాధాన మొనర్చకండలు మంచిది.

కమిటీవారి యుదయము ఆచార్యగారి సాత్యమును విచారించుటకు ప్రారంభమున అధ్యక్షుడు కొన్ని ఆవశాలను తొలగించుటకు ప్రయత్నించెను. తాముకని కనుంఘమునాగుగాని ఇదివరకే కొన్ని నిశ్చయముల నామించుకొనెదని యెప్పుడు పట్టి పారబాటు. తాను నిన్ను అందుగానియిన యువశ్యాసము సరిగా వార్తాపరిచయించు ప్రయోగపబడలేదు. తప్పుగ ప్రయోగపబడెను. సాక్షిపట్టి పద దైవములతో తనవాదము యెప్పుడుండెనో విచారణ సంఘమువారుగూడ అట్టి పద దైవములతోడనే విచారించుచున్నార.

ఎం. కె. ఆచార్యగారు వార్తా పత్రికలలోని నివేదికల నుప నట్టియపాఠకముగలిగియు, ఆ నివేదిక పరియోగిగానని మీరు దెలిపినందులకెంతయు సంతోషించుచున్నాను.

అధ్యక్ష—14 వత్సరముల పూర్వము గర్భాధానమును నిశ్చేదింపబడు మీరంగీకరించి. ఇందుకు బ్రాహ్మణులంగీకరింతురా?

సా—అందుకా తేలికపరచినా సమ్యక్ము. ఎందుకనగా సామాన్యముగని పురావాయములలో పలగ గర్భాధానములు జరుగుటలేదు. కనుక అట్టి చట్టము ప్రజలకు బాధకరముగ నుండదు.

ప్ర—యొక్క వయస్సు 13 వ యేట వచ్చుననియు పిమ్మట ఒక వత్సరము ఆపవలెననియు మీరంటే ఒక వత్సరమునని నిర్ణయమేమి, రెండవవారు వత్సరముల ఆపవలెనని యెందుకు చెప్పురాదు.

సా—ఒక వత్సరము చాలనని శాస్త్రీప్రాయము. పిమ్మట సహజమున ఆభిలాష నాపుకొనట కష్టమని నని శాస్త్రీప్రాయము.

ప్ర—కుమారుడు, చిరకడు మొదలగు వైద్యాచార్యులు, బాలికలకు 16 వత్సరముల వయస్సున వివాహ మొనర్చరాదని చెప్పెను గదా. వారి నిర్ణయము శిరసావహించ దగినది గాదా?

సా—ఆకాలము లేదు. ఈ కాలము లేదు. ఈ దేశము లేదు. వారున్న దేశము లేదు. అందుచే అనియము లీకాలమున ఈ దేశమునకు వర్తించునని చెప్ప బలులేదు.

ప్ర—బాలికలను 16 వత్సరముల వరకు నిలపియుంచిన యెడల, అదివీరి వ్యాపించునని మీకు భయము గలదా?

సా—వ్యాపించుచున్నది. అది, పరిస్థితుల పై శాస్త్రజ్ఞుల పడి యుండును.

ప్ర—బ్రాహ్మణులలో, వైశ్యులనుండిన యెడల లలో అదివీరి వ్యాపించియున్నదా?

సా—కొన్ని సందర్భములలో నటులు ఉండవచ్చును. కాని మొత్తమువీరి నటులేదు.

ప్ర—వారు నీతియుతముగనున్నట్లే బాలికలూడ నుండునని యెందుకు మీరంటారు?

సా—వారి జీవితపరిస్థితులకును, విధవరాండ్ర జీవిత పద్ధతులకును బాల్యము గలదు. అందుచే ఇరుకరకతులను పోల్చుటకు బలంలేదు.

బాల్యవివాహములు మంచివటకు ప్రమాణములను జూపవలసినదని అధ్యక్షుడు గోరగా, సాక్షి ఎల్లము హామీలను పొందలగు పాశ్చాత్యప్రాయములతోల వాతల నదాహరించెను.

పండిత కన్నియలలో గాని ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొనరును శిశువరణమునకు కారణము దుష్కారముగాని బాల్యవివాహములు గావనిరి

మనవాని గోరకన్నకు ప్రత్యుత్తర మొనరును వివాహవిషయములయందు బాలికలను తిరిగిండుట సంప్రదించును నేయున్నారనియు బాలికలను సంప్రదించినను వివాహాభ్యుయ మొనర్చు సధికారము తిరిగిండుటకే యుండవలెననిరి. 18-18 సం॥లని బాలికలుగాని 18-25 సం॥లని బాలికలుగాని, వివాహవిషయములందు వివేకముతో నిర్ణయించుకొన బాలరని నుడివి.

విచారణ సంఘమువారి కేటబ సల్యచోరములకు లేదిరి. మధ్యాహ్నము తిరిగి సమావేశమైనపుడు ఆచార్యగారి సాత్యము ముగిసిన పిమ్మట, చెన్నపురి కాసనపద్ధతుల లి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారి సాత్యము విచారించబడును.

భూపరంగంకరము తిరిగి సమావేశమైన పిమ్మట ఆచార్యగారిని విచారణసంఘ సభ్యులలో, ఎన్. సి. మైత్రా, ఎ. రామ స్వామి మొదలయిర, నైహూసరిగార్లు విచారణ జేసిరి.

సి. వి. పెంకటరమణ అయ్యంగారు

చెన్నపురి కాసన సభ్యులగు సి. వి. పెంకటరమణ అయ్యంగారు పిమ్మట సాత్యముపరిగిరి. వారు తమ ప్రాత్యక్షములను వాఙ్మూలముల దిట్లు నడిపిరి.

ప్రస్తుత వైవాహికాచారములగురించి ప్రజలలో సహజ స్పృహ వ్యాపించి యున్నదని నేనంగీకరింపను. కాని కొందరు సాంఘిక సంస్కారముల మాత్రము ప్రస్తుతాచారములలో మార్పు గలుగవలెనని గోరుచున్నార. సాంఘిక సంస్కరణమునకు సంబంధించిన చట్టములంత త్వరితముగ సాగింపబడరాదు. ప్రవాళిప్రాయము మారినకొలది దాని నకున రించి చట్టరీతిగా మొనర్చవలెనే గాని, అంతకు ముందుగ జనులకు కాసనముల నొనర్చరాదు. వైవాహిక విషయములయందు కాసన మొనర్చుట ఎంతయో కాలము గాలెదు. కనుక ఇంత త్వరలో తిరిగి చట్టరీతిగా మనకు గడంకుట అవసరము.

యాక్రమమునగునా బాలికల బాల్యక్రియ నిదర్శనములు ఈ ప్రాంతమున బహుతక్కువ అందుచే ఈ విషయమున ప్రస్తుతమున్న కాసనమును సవరింపవలసివలెను. సామాన్యముగా బాలికలు 14-16 సం॥ వయస్సులలో వ్యక్తురాండ్రును. కాని కొందరు 18-18 సం॥లలో గూడ వ్యక్తి నొందెదరు. బ్రాహ్మణ బాలికలు, ముందు 18½ వయస్సునకు పాటకజ నులలో 15 వత్సర ప్రాంతమునకు యుక్తవయస్సు నొందెదరని చెప్పవచ్చును. దక్షిణ ఇండియా యందు, యుక్త వయస్సు రాక పూర్వముగా సి. వి. వా

హత్యార్యముగా, గర్భాధాన మొనర్చు వాచారము లేదు. గర్భాధానమునరక, బాలిక అత్తగారింటికి కాపురమునకు జరుగు. బాలిక వ్యక్తురా లేనవిదన ఒక వత్సరాంతరము గర్భాధాన మొనర్చవచ్చునని శాస్త్రీప్రాయము. బాల్యవివాహములను సంతానము దుష్టలనగునను వాదన, ప్రపంచాభివృద్ధి నీరపరచబడలేదు. ఈ కను తము చాల వివాదాస్పదము చట్ట నిర్ణయవయసునకు లోపలనున్న బాలికలను కలిగినర్తకు-మే జన్మేటు ఆకముతి లేకయే ప్రానికూటు యవచ్చునని శాస్త్రీప్రాయము.

వైవాహిక కర్మతో జోక్యము గలుగజేసికొను చట్టములు సాధ్యమైనంతవరకు లేకుండేముట మంచిది. కాని గర్భాధాన యోగియమున మాత్రము, ప్రభుత్వమువారు జోక్యము పుచ్చుకొని, బాల్యవివాహమున గర్భాధానము జరుగకుండ జేయవలెను. కాని ఈ విషయమున గూడ 8 వత్సరములవరకు చట్టరీతిగా మొనర్చరాదనియు, అందువలన ప్రజలలో అనవసరమును సందేహము గలుగననియు నుడివి.

మూలానాటిసాత్యమునందు, అధ్యక్షుని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొనరును సాక్షి ఇటల నుడివి. పెద్ద పెద్ద స్త్రీలు, చిన్న చిన్న బాలర వివాహములు వాచారము, ఇదివరకు యొకప్పుడు జిల్లా యందుండెడిది కాని ఇప్పుడు పూర్తిగా దృక్పథమై పోయినవని చెప్పవచ్చును. భర్తకుంటే ఒకటి రెండు సం॥ వయస్సుల పెద్ద భార్యను వివాహమున నిదర్శనము లింకను కొన్నిగలవు. ఇవి బాల్యములలో, ఈ రాష్ట్రమున రజప్యలా పూర్వము వివాహ మొనర్చు కుటుంబ బ్రాహ్మణులు, వైశ్యులు. కిరు మొత్తము జనసంఖ్యలో నూటికి 20 వ వంతు ఉండురు. సాధారణముగ వా కలములలో బాలికలకు 12 వత్సరములలోపున వివాహ మొనర్చుచున్నార. గర్భాధానము 14 వ వత్సరాంతము జేయుచున్నార.

ప్ర—15 సం॥ ప్రసవించిన బాలికల సంఖ్య ఎంత యుండును.

సా—బ్రాహ్మణ వైశ్యకుటుంబలలో నూటికి 8 వంతులు ఉండును. మిగిలినవారి కందరము సాధారణముగ 16 వ యేట ప్రసవించుచుండురు.

ప్ర—బాలికల యోగియాధివిషయముల కొరకు 14 సం॥ తాళుర వివాహమును నిశ్చేదింపబడు మీరూక్షేపణ యేమి?

సా—రజప్యలా పూర్వ వివాహము కొన్ని కాలములలో నిర్బంధాచారముగ నున్నది. కనుక వా కలములవారిలో సభికసాఖ్యలు అంగీకరించునంతవరకు, రజప్యలా పూర్వ వివాహముల నిశ్చేది పరారు.

ప్ర—మీకు మరీసంబంధమైన ఆక్షేపణలు లేవా?

సా—శాస్త్రజ్ఞుల భావము గురించి అనేక విభేదాభిప్రాయములు గలవు. కాని, ఆచారము, శాస్త్రము కంటే ప్రభు గానీ నీ మని శాస్త్రమును విధించుచున్నది కనుక ఈ విషయమున శాస్త్రములవారికి పోషకరలే. యి, చిరకాలాగతముల వాచారమును గమనింపవలసి యున్నది. అంతయుగాక, ఈ విషయమున సాంఘిక, మత నిబంధనలకు విభేదమును నిర్ణయించుట ఒక కష్టసాధ్యము.

ప్ర—బ్రాహ్మణులలో పురుషుల అభిప్రాయ మేమి? స్త్రీలు యభిప్రాయ మేమి?

సా—బ్రాహ్మణు లీరాష్ట్రమున నీచట్టమునకు ప్రతిఘటన గలుగ నున్నార. ఆందోళన పరలుగాని స్త్రీలు ప్రతిఘటన గలుగ నున్నారు.

ప్ర—బాల్యవివాహములవలన గలుగు చెడు ఫలితముల గురించి, వైద్యశాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయమును మీరు గమనించెదరా?

సా—శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయమును నేనంతటివత్వ పెట్టును. ఏవాదముల నావలసిన, శాస్త్రజ్ఞుల ప్రమాణ మావాదముల విధింపగలదు. అది ఆచారమునంపవలసినదిగాదు

ప్ర—18 ఏండ్ల బాలికలకు గర్భాధాన మొనర్చవచ్చునా?

సా—లేదు. 14 ఏండ్లుండవలెను.

ప్ర—ఒకవైపున ఆచారము రెండవవైపున వైద్య శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయము పరస్పర ప్రతిఘటన గలుగవచ్చును జేయదగినదేమి?

సా—రెండింటిని గమనింపవలసినదే కాని, ప్రవాళిప్రాయమునకు నికడముగ చట్ట మొనర్చరాదు.

ప్ర—14 వత్సరములకు తాళున గర్భాధాన మొనర్చరాదని కానించినచో చాలానా?

సా—ప్రస్తుతమునకు చాలాను. ప్రవాళిప్రాయము మారిన కొలదియును అవసరమునో నీ సహజమును మోచింపవచ్చును.

మరొకొక ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొనరును ఈ చట్టము, రజప్యలాపూర్వ వివాహ ము వాచారముగల కుటుంబములలో పరిమితమై వర్తించుననియు, అందుచే ఆకములలో సభిక సంఖ్యల అభిప్రాయమే గమనింపబడవలెననియు నుడివి.

పిమ్మట క్రియకర ఓ ముద్రావ్యూహంగారు (నంద్యాల)
అధ్యక్షునకు వందనము లర్పించుటతో సమాజేశము ముగిసెను.

ది మద్రాసు ఆండు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో రిజిస్టర్డ్ కంపెని)

నో టీసు

తిరు త్తణియుండు గొప్ప కార్తికి కృత్రిక మహోత్సవము

25-11-28 తేదినండి 27-11-28 తేది వరకు

ముఖ్య దినము 26-11-28

పై ఉత్సవమునకు పోను ద్వేషించిన ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై ప్రత్యేకముగా ఎక్స్ ప్రెస్ బండ్లు మద్రాసునుండి తిరు త్తణికి 25-11-28 తేది ఆదివారమునాడును, మరల తిరు త్తణినుండి మద్రాసుకు 26-11-28 తేది సోమవారమునాడును పోవునట్లు యేర్పాటు చేయబడినది. నడరుబండ్లు తిరువళ్ళూరు, అర్రోగము స్టేషనులవద్ద ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము అగును.

మద్రాసునుండి తిరు త్తణికి

25-11-28 ఆదివారము

మద్రాసునుండి బయలుదేరుట సాయంత్రం
తిరువళ్ళూరు చేరుట   "
తిరువళ్ళూరునుండి బయలుదేరుట   "
అర్రోగము చేరుట   "
అర్రోగమునుండి బయలుదేరుట రాత్రి
తిరు త్తణి చేరుట   "

Xo. ని.

5-30

6-28

6-31

6-57

7-10

7-28

తిరు త్తణినుండి మద్రాసుకు

26-11-28 సోమవారము

తిరు త్తణినుండి బయలుదేరుట సాయంత్రము
అర్రోగము చేరుట   "
అర్రోగమునుండి బయలుదేరుట   "
తిరువళ్ళూరు చేరుట   "
తిరువళ్ళూరునుండి బయలుదేరుట   "
తిరు త్తణినుండి మద్రాసు చేరుట రాత్రి

Xo. ని.

5-45

5-47

6-0

6-27

6-30

7-30

మద్రాసునుండి సాయంత్రం 5 Xo. 45 ని. బయలుదేరి అర్రోగము 7 Xo. 30 ని. పోవు నెం 17 ప్యానంజరుబండి 25-11-28 తేది ఆదివారము 26-11-28 తేది సోమవారము తిరు త్తణివరకు పోవును. అర్రోగమునుండి మామూలుగా ఉదయము 7 Xo. 50 నిమిషములకు బయలుదేరి పోవునట్టి ప్యానంజరు 26-11-28, 27-11-28 సోమవారము మంగళవారము లందు తిరు త్తణినుండియే బయలుదేరును.

ప్రత్యేక బండ్లు 26-11-28 తేదులందు కాట్పాడినుండి అర్రోగమునకు

ఈదిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును:

25-11-28,

చేరుట బయలుదేరుట

Xo. ని.

...

సా||

8-28

8-57

8-49

4-8

4-20

4-35

4-55

Xo. ని.

8-15

8-30

8-39

8-55

4-14

4-28

4-37

...

26-11-28

చేరుట బయలుదేరుట

Xo. ని.

...

రాత్రి

1-8

1-17

1-22

1-22

1-46

1-54

2-8

2-25

Xo. ని.

12-55

1-10

1-22

1-35

1-48

1-56

2-10

...

ప్రత్యేక బండ్లు అర్రోగమునుండి కాట్పాడికికూడ ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును.

25-11-28

చేరుట బయలుదేరుట

Xo. ని.

...

సా||

6-10

6-25

6-40

6-49

7-5

7-30

7-39

8-0

Xo. ని.

6-10

6-23

6-48

6-52

7-13

7-33

7-42

...

26-11-28

చేరుట బయలుదేరుట

Xo. ని.

...

ఉదయము

8-45

9-0

9-8

9-23

9-47

10-0

10-20

Xo. ని.

8-30

8-48

9-2

9-10

9-35

9-54

10-8

...

మామూలు బండ్లయందు గుంపు అధికముగా నుండకుండుటకై ప్రయాణీకులు ఈ ప్రత్యేక బండ్లలో ప్రయాణముచేయి ప్రార్థనలు.

మామూలుబండ్లు:—సులభముగా తెలియగలందులకై మామూలుగా పోవుచున్న బండ్ల కాలపరిమితి ఈ దిగువ తెలుపబడియున్నది:—

మద్రాసునుండి తిరుత్తణికి

తిరుత్తణినుండి మద్రాసుకు

గం. ని.	గం. ని.
మద్రాసునుండి బయలుదేరుట ఉదయం 7 — 5 తిరుత్తణి చేరుట ఉదయం 9 — 47	
“ “ “ 8 — 40 “ “ పగలు 11 — 56	
“ “ సాయంత్రము 6 — 20 “ “ రాత్రి 9 — 34	
“ “ పగలు 12 — 45 అక్కణము చేరుట పగలు 1 — 44	
అక్కణమునుండి “ “ 2 — 10 తిరుత్తణి “ “ 2 — 31	

గం. ని.	గం. ని.
తిరుత్తణినుండి బయలుదేరుట ఉదయం 5 — 22 మద్రాసు చేరుట ఉదయం 7 — 35	
“ “ “ 8 — 26 “ “ పగలు 12 — 0	
“ “ మధ్యాహ్నం 1 — 8 “ “ సాయంత్రం 4 — 50	
“ “ సాయంత్రం 6 — 44 “ “ రాత్రి 9 — 30	
“ “ పగలు 11 — 5 అక్కణము చేరుట పగలు 11 — 26	
అక్కణమునుండి బయలుదేరుట “ “ 11 — 40 మద్రాసు “ “ 2 — 10	

రిటరక్ టికెట్లు:—ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై ఉత్సవకాలమునందు రానుపోను కి వ తరగతి రిటరక్ టికెట్లు యివ్వబడును. ఇచ్చిన తేది మినహా యింది కి దినములవరకు దీని నుపయోగింపవచ్చును.

జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆఫీసు, పార్కుచాను, మద్రాసు, 11-11-1928.

వి. డబ్ల్యు. పార్సన్న, అక్టింగు జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

మదరాసువార్తలు

రాకపోకలు:—సర్ రాబర్టు స్టేన్ గౌడగర్రాల్ మద్రాసు విడిచి కోయంబత్తూరున కేగిరి.

దక్షిణ భారత సంఘ సంస్కారుల సమావేశము:—ఇదివరలో ప్రకటించబడిన 25, 27 తేదీలలోగాక 25, 26 తేదీలలో జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

వై. ఎం. సి. ఎ. హిందీక్షాసు:—ఈ నెల 26 తేదీనుండి ప్రారంభ మగును. సోమ, బుధ, శుక్రవారములందు సాయంత్రము 6 మొదలు 6-45 గంటల వరకు పాఠములు కనరానుకర్తగాంచే చెప్పబడును.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:—ఈసభనాగి యజమాన్యమున లొంగుండలం స్కూలు హాలునందు ఈ నెల 24 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ మాంగుడి చిదంబర భాగవతాధికారు మయూరధ్వజోపాధ్యక్షమున 25 తేదీ సాయంత్రము 4-15 గంటలకు దక్షిణకల్యాణమును చెప్పెదరు.

మాంబళం ఆంధ్ర సభ మల్లారాల్ శ్రీమదరామ యూనివర్సిటీ తెలుగు కినిల్వి ఫెలో శతావధాని పింగళి లక్ష్మీకాంతవిగారు బి. ఏ. వై సభవారి యజమాన్యమున ఈ నెల 25 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలకు మాంబళం “చాదరీలాడ్డి”యందు “భారత విశేషము” అను గూర్చి ఉపన్యసింతురు. మల్లారాల్ శ్రీ అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. హోల్డ్రు విజ్ఞానగారు సభాధ్యక్షతన వహించుటకు దయతోనంకి కరించిరి. (కార్యదర్శకులు)

మోటారుబండి ప్రమాదము:—నిన్న సాయం కాలమున మన్రోస్టామ్యూడల్ నోక మోటారు బైక్లుబండిచే ప్రొక్కబడి యొక మహమ్మదీయ బాటసారి తక్షణమే మరణించెను. మోటారు బైక్లుబండిమీదబోవుచున్న మరియుద్దగ బాటసారులకు శీఘ్రముగా గాయములు కలిగెను.

నైడుకాకతో గూడిన యామోటారు బైక్లుబండి కోటా మైగి బోవుచుండగా నోక చేరిబండి యెదురుగా వచ్చుచుండెను. ఆసమయమున నోక మోటారుబండి వెనుకనుండి క్వీరముగా వచ్చుచు మోటారు బైక్లుబండిని మొదలు దీక్షాని ఆవెంట చేరిబండిని/రాడ దీక్షాని మరియుక రెవ్వరూకాలములో చేరిబండి వెనుక నడుచుచున్న మహమ్మదీయును ద్రొక్కెను. ఇతడు తక్షణమే మరణించెను. ఈవిషయము జరిగినపుడు అప్పటి రోడ్డు నిర్మాణవ్యయముగా నుండుటచే మోటారుబండి ద్రోవకు యెరికిని గాన్పించుకొని దప్పించుకొని పోగలిగెను. మోటారుబండి ఆకుపచ్చని రంగుతో పూయబడియున్నదని మాత్రము యం త వ ర కు తెలిసినదిగాని అంతకంటె సభికుముగా మోటారుబండిగూర్చి యెరిమియునింకను తెలియుటలేదు. పోలీసు పంచాయితీ జరుగుచున్నది.

ప్రేమరైగాముగారు సి. బి. డి. అధికారిగ నియమింపబడిరి.

డా॥ అన్నారీగారికి యాకుబ్ హుస్సేన్ గారు విందుజరుపుట

మస్లిము భారతీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు 40,000 రూప్యములు చందా యెత్తబడుట

గతరాత్రి యాకుబ్ హుస్సేన్ దంపతులు మైలాపూరు లో తమ స్వగృహమునంద డా॥ అన్నారీ, మాలావా ఆబ్దుల్ కలాంజిద్, జకర్ హుస్సేన్ గార్లకు విందుజరిపిరి విందున కావ్యనింపబడిన వారిలో నెక్కువమంది మద్రాసునగర మహమ్మదీయ పర్యవ్రాములు లయించిరి. విందు జరుగుమండగా ఆబ్దుల్ హక్ యిగారు మస్లిము జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు 40,000 రూప్యము లొక్కసారిగా చందాయెత్తబడెనని ప్రకటించిరి. విరాళములలో నందరికంటె సభికుముత్రము 15,000 రూప్యములు జమార్ మహమ్మదుగారిచే చందావేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

అఖిల భారత మస్లిమ్ సమితి

డిసెంబరు 26 తేదీని ప్రారంభమగును

కలకత్తా, నవంబరు 20:—అఖిల భారత మస్లిమ్ సమితి మహాసభ కలకత్తాలో డిసెంబరు 26, 27, 28, తారీఖులను జరుగును.

జెం గాల్ రా జ ధా ని మ స్లి ం స మి తి అఖిల భారత సమితి నా హ్వ నించి ఆహ్వాన సంఘమును స్థాపించెను. ప్రజాపీఠజీవనమున పాల్గొను కలకత్తా మహమ్మదీయులు చాలమంది ఆహ్వానసంఘములో చేరినారు. సభజరువులకు ప్రయత్నములు తీవ్రముగా జరుగుచున్నవి.

24 తారీఖున ఆహ్వానసంఘసభ జరుగును. కాత్మనిర్వాహక శిల్పము కొనబడుదురు. ఇతరవిషయములుగూడ చర్చించబడును. (ఆ. ప్రె.)

ద. ఇ. సంఘసంస్కర్తల సభ

మద్రాసులో సమావేశము

దక్షిణ ఇండియా సంఘసంస్కర్తల మొట్టమొదటి సభ యీ నెల 26, 27, తేదీలను విశ్రాంతిగా వచ్చి పాటించుచు ఇ. వి. రామస్వామి నాయకగారి యధ్యక్షత క్రింద జరుగును. గా॥ ఎన్. మ. త్రి య్య మొదలి యా ర్ ఆర్గ్యకాళానుంత్రిగారు ప్రసభను 26 తేదీని సాయంత్రము 6 గంటలకు తెరిచెదరు. ఆసాయంత్రము 5-30 గంటలకు దేవి కమలాక్షి పాండలై గారు పతాకారోహణమును గాటించెదరు 6-30 గంటలకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లుపన్యసింపెదరు. 7 గంటలకు అధ్యక్షు లుపన్యసింపెదరు.

ఈనెల 27 తేదీని

ఉదయము 8 మొదలు 9 గంటలవరకును సాయంత్రము 6 నుండి 8 గంటలవరకును శీర్షానములకు గావించుటకు సభ జరుగును. రాత్రి 9 గంటలకు వర్ణ వివరణతో విందు జరుగును. ప్రసంగము టికెట్లు 8 అణాలునూ, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు టికెట్లు ఒకరూపాయయును నిర్ణయించిరి. టికెట్లు అమ్ముటకు స్థలములు నన్నటికత్రిలో ప్రకటించబడెను.

భగవంతుని కిరీటమునకు 5 లక్షలు ఖర్చు

శైవులదేవుడు అశ్వీశ్వర భగవానకు చేయబడినది

అహమదాబాద్, నవంబరు 21:—నేతు కస్తూరీబాయి లాల్ బాయి గారిధనములో శైవులముఖ్యులు పాలిటానా థాహార్ సాహెబుగారికి యాహ్వానంత్రితు విందు నొసంగిన సందర్భమున 5 లక్షల విలువచేయు విజిరీబయ్య శ్రవర్కీంశ బడెను. హిందూ దేశమంతటిలో శ్రవర్కీమైన వ్యక్తులు శేషి అంబాజీ కల్యాణజీ కంపెనీనామ యీ కిరీటమును తయారు చేయుటకు 10 సంవత్సరములుపట్టె. శైవుపాలిటానా తగాదా వరిపూరిమైది. గతక స్వామియొక్క ఆధరచాతుర్య ఏర్పడెను పన్ను విధింపబడెను. కనుక ఈ కిరీటము స్వామికి సమర్పింప నున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ విద్యాసంస్కరణ మూడవసభ

శ్రీమతి రుక్మిణి లక్ష్మీవతిగారు ఇట్లువాయుచున్నారు:—ఈ నెల 24 తేదీని ఉదయము 10 గంటలకు హెర్ ఎక్సలెన్సీ వై కాంటెన్ గోమనగారి యభిమానాదరణ ములక్రింద నెనేలుమండరమున జరుగును. ఈసభను వార్త తెచ్చెదరు. శ్రీమతి రాధాబాయి నుబ్బరాయనుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. వివిధసంస్థలందుగల విద్యాధికులగు శ్రవర్కీంశ సంఘముకటి ఏర్పరుపబడెను. సంఘముచేతనే ఆహ్వానము లంపబడెను. శ్రీమతి ఉచితమున విద్యావిధానము సేర్వరము నవసరము శ్రీమతి గ్రహించిరి. కావున యీసభకు అత్యుహాజరై సభ జయప్రదముగ జరిగెదరని తలచుచున్నాను.

సభ ఉదయము 10 గంటలకు ప్రారంభింపబడి 1 గంటకు ఆంతముగను. పిదప మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు తెరిగి ప్రారంభింపబడి 4-30 గంటలవరకు జరుగును. శ్రీమతి అందరూ ఉచితముగ హాజరకావచ్చును.

కాశీ విశ్వవిద్యాలయమువారి పండితసత్కారము

కాశీ, నవంబరు 21:—కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయము వారు సర్ పి. శివస్వామియ్యర్ గారికి డాక్టర్ అఫ్ లాస్ అఫ్ ఆరు విశదమును, బాబు భగవాన్ చాస్ గారికి(కాశీ)డా॥ తెలుగ్గు అను విశదమును యిచ్చి పత్కిరింక నిశ్చయించినారు. డిసెంబరు 1 తారీఖున జరుగు పట్టపదానసభలో నీసత్కారములు చేయబడును. (ఆ. ప్రె.)

మహదాలీగారు

పలస్తయును, జెహూనలం పోరాడు పోయినచో జాతి ద్వేషము మరింత ప్రజ్వలిల్లుననుభయము

జెహూనలం, నవం 21:—భారత మహమ్మదీయ నాయకులు మహమ్మదాలీగారు పలస్తయును జెహూనలం ప్రదేశములకు బోయి యిదివరకె దిగుచున్న జాతిద్వేషము మరింత ప్రజ్వలిల్లునను భయముతో ప్రభుత్వమువారియనను ఆకడకులులకు భోరాగనిరి.

హంబర, హిల్పాక్ కొమర మోటారుబస్సువారు
కలసి ఒక కలెనిగ పనిచేసెదరట.

ఫోటో సెంటుజారి గెజిటు

(20-11-28)

తెలివకాళి

కె. అప్పారావుగారు తాత్కాలికముగ కర్నూలు జిల్లా జడ్జిగ నియమింపబడిరి. డి. హెచ్. బాల్ గారు నెల్లూరు జిల్లాలో గూడూరుదివిజన పబ్లికేషన్స్ నియమింపబడిరి.

శాస్త్రాచార్యులు

బాబాబ్ కాడి కరుణాచంద్ర సాహెబ్ గారు బల్లారి జిల్లాలో రాయడ్రుగ్ నందున, సి. హెచ్. చిన్నయ్యగారు నెల్లూరు జిల్లాలో రాయడ్రుగ్ నందున ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

వివాహాల సెక్షన్లు

మద్రాసులో సామ్యవా ఆర్మీలోనన్న అలెగ్జాండర్ కన్స్టేబుల్ గారి కొనగిన వివాహాల సెక్షన్ కౌన్సిలు చేయబడినది.

రివ. సామ్యవా గారికి మద్రాసు నందు ఒసగిన వివాహాల సెక్షన్ లింగి యివ్వడమైనది.

అధివ్యక్తులు

డి. సి. రాయ చౌదరిగారు రూ 250 జీతముపైని మద్రాసులో ఆర్డర్స్ క్రాఫ్ట్స్ స్కూలునందు అసిస్టెంటు గూవర్సింట్ గా నియమింపబడిరి.

సి. రామస్వామిగారు రూ 2 వ పర్సన్లు గుంటూరు నందు వ్యవసాయ అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

ఇ. ఎం. కృష్ణగారు చిత్తూరు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

పబ్లికేషన్స్ కాళి

ఆర్. ఎల్. లాజర్ గారు మద్రాసు పర్సన్ల నకు కాయలర్స్ ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

స్థానిక పరిపాలనా కాళి

ఎం. సామ్యవాగారు పెద్దాపురం మ్యునిసిపల్ కౌన్సిల్ సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఎస్. జి. మాదెగారు 22-6-28 లేదీనుండి 21-8-28 లేదీ వరకు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజీలో లేదీట్యూటరుగ తాత్కాలికముగ నియమింపబడిరి. బి. వెంకటరామయ్యగారు మదనపల్లి తాలూకాలో చిత్తూరు జిల్లాలో నకు పర్సన్లుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఎం. కుబ్జరావుగారు వెంకటగిరి తాలూకాలో చిత్తూరు జిల్లాలో పర్సన్లుగ నెన్నుకొనబడిరి.

నోటిఫికేషన్లు

చామర్తి మల్లికార్జునరావుగారు బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీ 10వ వార్డునకు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

బాబాబ్ పి. ఎస్. మానమయ సాహెబ్ గారు కడప మ్యునిసిపాలిటీ వైకుంఠేశ్వరుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కె. శ్రీనివాసరావుగారు హిందుపురం మ్యునిసిపల్ చైర్మనుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రా. సా. వి. శ్రీరామలక్ష్మణయ్యగారు ఒంగోలు మ్యునిసిపల్ చైర్మనుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రా. సా. ఎ. గోవిందయ్యగారు నెల్లూరు మ్యునిసిపల్ చైర్మనుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ప్రొద్దుటూరు మ్యునిసిపాలిటీకి చైర్మనుగ వి. వసంతరావుగారు వైకుంఠేశ్వరుగ కె. ఎస్. కుబ్జయ్యచెట్టిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

తాడిపత్రి మ్యునిసిపాలిటీకి చైర్మనుగా బాబాబ్ మెహతర్ అబ్దుల్ కాదర్ సాహెబ్ గా నెన్నుకొనబడిరి.

జ్యూడిషియల్

చిలకమర్రి నరసింహారెడ్డిగారు గూటి డిస్ట్రిక్టు మాన్యుగా నియమింపబడిరి.

ఎక్సైజు

ఎస్. ఆదర్శం అయ్యగారు జమ్మలమడుగు పర్సన్ల ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

ఫారెస్టు

ఎం. అమీర్ షాహ్ సాహెబ్ గారు ఈ నెల 20 లేదీ నుండి ఆల్బర్ట్ కరింగారు చార్జీ లోనుకొనవరకును ఉత్తర, దక్షిణ కడపలకు జిల్లా ఫారెస్టురుగ నియమింపబడిరి.

ఆల్బర్ట్ కరింగారు చార్జీ పుచ్చుకొనిన పిమ్మట వీరు ద. కడపకు మాత్రమే ఫారెస్టు ఆఫీసరుగ నుందురు.

పబ్లికేషన్స్

కారానమ్మలపేరం అప్పయ్య అయ్యర్ రామకుబ్జయ్య ర్ గారు మద్రాసు పర్సన్ల నందు బ్రక పబ్లిషింగు నువలర్స్ జరుగ నియమింపబడిరి.

నర్ బి. ఎల్. మిత్రుగారు

కలకత్తా అడ్వకేటు జనరలుగారు. ఈమధ్య మదరాసు వచ్చియుండిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ లా మెంబరుగ సూచించబడిన అభ్యర్థులలో వీ రొకరు. (ప్ర. ఫో. బి.)

వాతావరణ స్థితి

1928 సం నవంబరు నెల 21 లేదీ బుధవారము

మాన్యుజిల్లాలు	మరియు		మరియు		సాధారణముగ సంవత్సరమునకు వర్షపురుగు
	గత 24 గంటలలో అత్యధికముగ	గత 24 గంటలలో అత్యల్పముగ	గత 24 గంటలలో వర్షము	అగ్రోమెటరు 1.5 మీ. లేదీ నుండి వర్షము	
గోపాల్ పూర్	28	66	...	14.8	+ 3.4
వికాపురము	25	72	...	25.0	+ 14.9
కాకినాడ	25	71	...	18.9	+ 1.3
మచిలీపట్టణము	26	78	...	14.0	+ 1.0
కర్నూలు	92	67	...	8.0	+ 1.4
బల్లారి	90	67	...	4.0	+ 1.6
అనంతపురం	...	...	...	8.4	+ 1.8
కడప	90	71	...	6.5	+ 1.0
నెల్లూరు	88	74	...	15.2	+ 1.4
మద్రాసు	87	76	0.1	27.5	+ 5.5
కడపూరు	88	75	1.4	33.2	+ 11.1
నీలమ	90	75	...	8.1	+ 1.6
కోయంబూరు	86	72	1.8	7.7	+ 1.7
తిరుచనాపల్లి	90	75	...	13.9	+ 3.0
నాగపట్టణము	85	77	0.8	15.7	+ 12.8
మధుర	90	77	...	10.6	+ 1.4
పొంబన్	86	79	...	19.1	+ 1.5
పొంబోల	...	...	...	10.5	+ 1.8
తిరువేండ్రము	88	77	+	21.2	+ 5.2
కొచ్చిక్	84	76	0.1	20.1	+ 1.4
కాలికట్టు	89	75	...	15.4	+ 0.8
మంగళూరు	87	76	+	14.4	+ 4.1
దెంగళూరు	84	66	...	17.1	+ 8.7
మెర్కాట	75	64	0.8	8.7	+ 2.8
కొడైకనాల్	68	58	0.8	22.1	+ 6.8
మామూర్	70	58	1.1	31.9	...

సకాళులు:—ఆశము నిర్మలముగ నున్నది. గోపాలపురంలో పగటివడివి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:—పగటి రాత్రివడివి 2 మొదలు 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో 1.4" వర్షము పుసినది. కడపూరులో ముల్కపట్టణముగ నున్నది.

వ. వ. నారాయణలయ్య, సహాయ వాతావరణాశ్రుజ్ఞుడు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం నవంబరు 22-వ లేదీ గురువారము

- ధాన్యములు**
రియ్యముబస్తాలు
కుము తెనాలిది ,, క 42 కంది ద 18 0 0 18 8 0
నెల్లూరిది ,, డిటో ,, 18 8 0 14 8 0
ధిల్లి ,, డిటో ,, 15 8 0 17 8 0
రాగులు క. 164 బస్తా 1-కి ,, 11 0 0 12 0 0
నవ్వులు ,, ,, 21 0 0 24 0 0
- ధాన్యముపవ్వలు**
కందులు బస్తా 1-కి క 205 ,, 16 0 0 17 0 0
నెనగలు ,, డిటో ,, 15 0 0 17 0 0
నెనలు ,, డిటో ,, 16 0 0 17 8 0
మినుములు ,, డిటో ,, 15 8 0 17 8 0
ఉలములు ,, క 195 ,, 10 8 0 11 8 0
- నూనెపప్పులు**
నవ్వులనూనె కా 1-కి ,, 145 0 0 150 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 21 0 0
వేరు నెనగవత్తు కా 1-కి ,, 49 0 0 50 0 0
వేరు నెనగనూనె గానుగ కా 1-కి ద 115 మినుమునూనె 107
అమడము కా 1-కి 98 0 0 101 0 0
- చిల్లరపప్పులు**
చాయవత్తు కా 1-కి 105 0 0 106 0 0
కురవత్తు ,, 75 0 0 88 0 0
మిరకచాయలు (గుంటూరుది) కా 1-కి 70 0 0 84 0 0
దనియాలు ,, కా 1-కి 70 0 0 84 0 0
గుంటూరుచాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి ద 40, 45
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,, 50, 55
బెల్లము కా 1-కి ద 28 0 0 49 0 0
అప్పాచక్కర బస్తా 1-కి ,, 25 12 0 26 0 0
చింతమందు కా 1-కి ,, 85 0 0 70 0 0
- ఇనుము**
కటారకం కా 1-కి ,, 82 0 0 84 0 0
చదరం ,, 29 0 0 35 0 0
రత్నం ,, 27 0 0 35 0 0
- నూలు**
నెం 20 బెన్ని సింహం యాజ్జి ద 8 2 0
నెం 6 ,, కట్టారి ,, 5 8 0
నెం 24 ,, లాకి ,, 6 0 0
నెం 20 1/2 రెప్టెస్ట్రీలు ,, 7 7 0
నెం 40 బామ్మరు 10 పా ,, 12 0 0
నెం 44 సాందో ,, 6 2 6
నెం 40 రాడి ,, 10 12 0
నెం 4 బెన్ని మసీదు ,, 4 12 8
- దూది**
బోండాపట్టు బారవ 1-కి ద 356 0 0
- లోహములు**
కండి 100 కులం 1-కి ద 61 8 0 ద 61 12 0
బంగారుకులం 1-కి ,, 21 0 0 21 2 0
సవరను 1-కి 18 6 0
ఇత్తడి కా 1-కి ,, 280 0 0 284 0 0
రాగి కా 1-కి ,, 280 0 0 282 0 0
- రంగులు**
అరిమేలు స్వీట్లకలాండు అరిమరంకా సింహం
సీసా 1-డిగ్రీలు 200 కి ద 58 0 0
,, నీలివ 1 కరి 1 10 6
,, 14 కరులు 1 10 0
,, 28 కరులు 1 9 6
,, 56 కరులు 1 8 6
,, 1 అందరు 1 8 0
శేర్మట్టు పాన్డుపాకా లేదో అనగా (టర్కి-రెడ్డు) 8 4 0
కాంగో 8 కి 1 0 0
నదరు 4 కి 1 2 0

వృత్తాంతలేఖలు

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

మునిసిపల్ ఎన్నిక

కాకినాడ, నవంబరు 21-నన్నటి దినమున కాకినాడ మునిసిపాలిటీ 5 వ వార్డు ఎన్నిక జరిగెను. పోటీదినమున వోట్లు లెక్కచేయగా, చల్లా సుబ్బారావుగారికి 108 ను, మా. వి. వి. కె. రంగాచార్యులుగారికి 143 ను వచ్చెను. రంగాచార్యులుగారు ఎన్నికైనవరి.

గ్రీకు ఆటలు

తూర్పు గోదావరి గ్రీకు క్రీడల సంఘముచేత యీసంవత్సరమున గ్రీకు జ్ఞాపకార్థపు క్రీడలను ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి ఆర్డరు చేయగాను ఏర్పాటుచేసిరి. 14 వ తేదీనుండి 17 వ తేదీ వరకు చామర్ల కోటలో జరిగెను. సుమారు 400 విద్యార్థులు లెండు పాల్గానిరి. మునుపటికంటె ఎక్కువ బహుమతులు, పతకములు, టీబులు, కప్పులు అధికముగా చేర్చబడినవి. ఉదాహరణకు లిండుల పాల్గాని తన సహకారము చేయటం ఎంతయు సంతోషకరము. 17 వ తేదీన చామర్ల కోట బోర్డు ప్రాన్సుకులనందు మహాసభ జరుపబడినది. దివాన్ బహదూరు దుర్రేటి శేషగిరిరావు పంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగానుండిరి. మిస్సెస్ విల్లెక్ అనునామె బహుమతులన్నిటిని పంచి పెట్టెను. కాకినాడలోని శిశువుల సంరక్షణ కళాశాల విద్యార్థియైన ఎం. నూర్యసారాయణగారు ఎక్కువ గెలుపులను పొందుటచేత గ్రీకుపతకము యీ సంవత్సరమునకిది లభించెను. అందుమాలమున కళాశాలకు గౌరవము కలిగినది. ఆచార్యుడు పీల్లు కాతేజీకి వచ్చెను.

బందరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

లాలా లజపత్ సాయీగారి మరణము

నవంబరు 18-న లాలా లజపత్ సాయీగారి మరణము వలన ఆలాలగోపాలమును విచారించుచున్నాడు. పత్రికలలో వారి మరణవార్త తెలియగానే, పట్టణ కాంగ్రెస్ సంఘము వారు లిల్ చాతులో సభ యేర్పాటుచేసి శ్రీచారి జీవితమున వివరించుచు దేశముకొరకై వారు కావించిన త్యాగమును వివరించిరి.

కృష్ణా-కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకు

శ్రీయుర రావుసాహెబు లోట పేరయ్యనాయుడు గారు రాజీనామయిచ్చినందున వారిస్థానే పురాణం కృష్ణమూర్తిగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఈ బ్యాంకు కింకను నుడివములు ప్రాప్తించినట్లు కన్పించదు. బిల్లింగ్ రాజీవయమై రీత్యానము అమలు జరుగకుండుటకై తిరిగి బందరు డిస్ట్రిక్టు మున్సిల్ కోర్టులో ఇంజక్షన్ పొందబడినది.

నోటిల్ కళాశాల

వైకళాశాల పూర్వవిద్యార్థుల సహకారము గలరనివారము మ. రా. శ్రీ కేమారి గుండలరాజ్ క్రింద నర్సింహాచార్యుల పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. వింధివింధిములలో వ్యవసాయ శ్రమకు శ్రమకులకు కొంత ఆందోళన ప్రారంభమైనది. కాని నెంటునే ఆందోళన ఉపసంహరించబడినందున సమావేశము సామరస్యముగ ముగిసినది.

ప్రాధానర్ రాధాకృష్ణన్ గారు

నిన్నటి దినము పురమండలములో కలెక్షన్ గాను సంతకరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద ప్రాధానర్ రాధాకృష్ణన్ గారు ఫిలాసఫీని గురించి గ్రంథిరాశిని వ్యాసము నొసంగిరి. పురమండలము జనసమన్వయముతో క్రికెట్ కు పోయినది.

1. పునఃపాపన, నిర్దుష్టపాపన రు. 0-2-0
  2. జీవన్ముక్తి, విజేతముక్తి రు. 0-4-0
  3. ప్రవలము (భక్తి ప్రధానముగ వినవచ్చుకావ్యము) రు. 0-6-0
- (ఈ ప్రస్తావనలు కావలసినవారు ఈ క్రిందివిరుదానము ప్రాయశః 5044 అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, హిల్లూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్ర యిన్ స్ట్రూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, మచిలీపట్టణము.

మేనేజింగు డైరెక్టరు:— శోకా అహోబలరావు నాయుడుగారు ఎం.డి.సి. హెచ్.డి. (ఎడింబర్గ్) డి. డి. ఆంధ్రదేశమునందు ప్రముఖులైన నిండు డైరెక్టర్లుగా నున్నారు. (లివర్ పూల్.) ఆంధ్రదేశమునందు ప్రతిపాటున కోటి రూపాయలకు పైగా యితర భీమాకంపెనీలకు ప్రీమియములుగా పోవుచున్నది. యాదన ప్రవాహము నరకట్టి ఆంధ్రదేశముయొక్క ఆర్థికభవిష్యదికి తోడ్పడుట ప్రతి ఆంధ్రునియొక్క విద్యుత్ ధర్మముని గమనించి ఆంధ్రులెల్ల నిండే తనజీవితములను భీమాచేయుదురుగాక! 1, స్త్రీల జీవితము లిండు భీమా చేయబడును.

ఆంధ్ర యిన్ స్ట్రూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, మేనేజింగు డైరెక్టరుగారికి-బందరు. అయ్యా, మరమ్మడు గుండు సత్యనారాయణమూర్తి సకుటుంబముగ గడచిన శ్రీరామనవమికి సకుటుంబముగ భద్రాచల యాత్రకు వెళ్లి దైవసేవను అచట కలరాతగిలి అకస్మికముగ కాలధర్మము నొందెను. అతని మరణపు రిపోర్టు క్లయిముఫారములు పూర్తిచేయించి పంపగానే మీరెట్టి ఆతేపణ కాలయాపన చేయకుండా అతని 262 సంవత్సర వట్టాతలూకు భీమామొత్తము రు 8000/-లు వెంటనే అతని భార్యకు అందచేసినందులకు మేమంతయుకృతజ్ఞులము.

చిత్తగింపుడు. ఇట్లు నిధేయులు.

బందరు: 29.8-28	(సం) గుండు వెంకటలింగం వ్రాలు
	(సం) గుండు మృత్యుంజయుడు వ్రాలు

వివరములకు యీ దినపత్రికను చూడవలెను. యర్రమిల్లి మంగయ్య బి. యె. బి. యల్. శక్రటిరీ

గట్టి చాయ రంగు నూలు

పూర్వమునుంచి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగురుమరుచాయ నూలురకమున్ను నూతన పలురకముల కలరు నూలున్ను, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి చాయలుగాను పంపించబడును. శాంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుడు. 5196

యల్. కే. మినాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జపుళివ్యాపారం, మహల్ పిడి, మధుర.

చిత్తూరుమండల వార్తలు

యువజనసమితి

నవంబరు 20:- కవారమున శ్రీ యువజనసమితివారి యజమాన్యమున శ్రీయుతులు రావుబహదూరు బొల్లి మనుస్వామినాయుడుగారు "విద్యార్థులు-రాజకీయములు" అను విషయమునుగుర్చి చక్కని యువశాస్త్ర మొసంగిరి. విద్యార్థులు రాజకీయములందుగూడ విద్యార్థులుగ నుండవలయుననియు పక్షముల కలహపంచలనములో ముడగరాదనియు నుడివి, రాజకీయరంగమునమాత్రము ప్రత్యక్షపాత్రములను గైకొనవలసియు పదే పదే మొసంగిరి.

సహకారసంఘశాఖా సంస్థాపనము

గత 18 తేదీన తిరు త్తరి పురమున సహకారసంఘ శాఖ యొకటి ప్రతిష్ఠించబడినది. శ్రీయుతులు దావుబాద మునిరత్నము నాయుడుగారు రధ్యక్షులుగను, మునిరత్నము తెట్టిగారు కార్యదర్శులుగను దొరస్వామినాయుడుగారు రుకకార్యదర్శులుగను, ఎన్నుకొనబడిరి.

శ్రీ జీవకారుణ్య సంఘము

తిరు త్తరియందు జీవకారుణ్య సంఘమున పేదలో నొక సమితి నెలకొల్పబడినది. శ్రీ సరస్వతీనిలయ మను పేర నొక పాఠశాలయమును గూడ నిసంస్థ పోషించుచున్నది.

మండలమునకు నూతన భాగమును జేర్చుట

ప్రస్తుతము ఉత్తరాగ్రాదు "కంబండి కుప్పము" అందును దాని పరిసర ప్రాంతములందును తెలుగువా రెక్కువగ నివసింపటచే బరిపాలకాసాకార్య మభాగమును చిత్తూరు మండలమునకు జేర్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నట్లు వచంతి గలదు. కుప్పము ప్రాంతములందు నివసించుచుండు ఏ కొండలవాసాలో కొలం పిగ ప్రతికూలప్రచారము సజ్జుచున్నాడు. వారి ప్రభుత్వము వారు కుప్పమును చిత్తూరుమండలమునకు జేర్చుటయే యత్నముని అధిక సంఖ్యాకల యభిప్రాయముగ నున్నది.

తిరుపతి సంస్కృతకళాశాల

శ్రీ మహామతువారి యాధీనములోనుండు సంస్కృత కళాశాలయందు బ్రాహ్మణేశ్వర విద్యార్థులకు వ్యాకరణ శాస్త్రము నేర్పుటకు పండితులు నిరాకరించిరి. ఇందువిషయమై గ్రాంత లెబడి కలగుచున్నది. మహామతువారిలో గాయకారము జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. (స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్ర

భాషావిషయక మానవత్రిక-చందా|| సం॥ రు 3-0-0 పరిశోధించి భాషావిషయములను శాస్త్రునివయములను బ్రకటింతుము. వలయునా రీక్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు, 1/8 డిబ్బి. 40 పుటలు. 5889

ఆంధ్ర, చంద్రగిరి, చిత్తూరుజిల్లా.

మహాసూర్యావర్తి

ప్రకృతమైన యోగము. ప్రతివారికి అవసరమయినది. రుతిరుగుట, నోటనీరూడుట, కాళ్ళచేతులు మంటలు, నోటి పూత, గుండెలలోమంట, మొదలగు వైద్యవికారమునకు ప్రకారయంధము. శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున తయారయి డి-నెల రు 1-కి రు 5/- 2128

ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

గుణములేదని ఋజువుచేసిన రూ 100

5365 బహుమానము

అద్భుత మూలరోగనివారిణి

మందువెల రూ 10-0-0 పోస్టుఖర్చు పేరు ఆత్రేయ ఫార్మశీ, బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా)

ఆయుర్వేదావధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

అంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భన్మద్రకాశి రు. 1 (2494) శాక్తర శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి రూ 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణములో పండ్లతోమలులను చిగుళ్లు గట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకొలుకుండును. నోటదుర్బంధము లేకయుండును. నెండ్లు ముక్త్యమునకై తెల్లగా నుండును. అమ్మరొంజనం డిహ్, బొంబాయి, మృదాగు.

డా॥ అన్నారీగారి హెచ్చరిక

నెహ్రూ రిపోర్టుపై తగవులాట కిది సమయముకాదు
ప్రస్తుతము మద్రాసు నగరమున కే తెంచుచున్న కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు డా॥ అన్నారీగారికి స్వాగతముపలికు మొన్నటి దినమున గోకలేపాలనద్ద నొకబహిరంగసభ జరిగెను. సభాధ్యక్షులగు డా॥ బిశంతుమ్మగారు అన్నారీగారికి స్వాగతము పలికినవిషయము అన్నారీగారి క్రింది విధమున నువ్వనవచ్చును:-

మన స్వాతంత్ర్యసమరములో నిష్ఠుడు మన పరిశ్రామము ముందుకువచ్చినది. నెహ్రూ కమిటీచే తయారుగావించబడిన రాజ్యాంగవిధాన మొకటి కొన్నిమానములనుండి మనదేశము నెదుటబెట్టబడియున్నది. భారతదేశముందలి వివిధపక్షముల నాల్గురును దీనిపై తీవ్రపర్యవసానమునుపెట్టారు. మంగ, బహదూర్, పాంచాల, రాష్ట్రముల ముఖ్యమహమ్మదీయసంఘము అన్నియును నెహ్రూ రిపోర్టు నామోదించి యున్నవి. ఇప్పుడు ఆఖరు భారత మహమ్మదీయ సంఘి సభ గూడ దీని నామోదించి యున్నదిగావునకలకత్తాలో మహమ్మదీయ సమితియొకప్పుడు మనపక్షముననే నిలిచియుండునని నమ్ముచున్నాము. సైమను కమిషన్లో సమాకాశము చేయుచున్న వారెల్లరును నెహ్రూరిపోర్టు ధ్వంసముగావించ దల పెట్టియున్నారగావున పిన్నుటికిని మనపక్షమున చేరబోడు. కాని, ప్రస్తుత మెన్నిభేదములున్నను రాబోవు కొద్దివారములలో మనము కలకత్తాలో సమావేశమగునపుడు యీ భేదము లన్నియు సంతరింపగలవని నేను నమ్ముచున్నాను. నెహ్రూ విధానము కలకత్తా సమావేశము నెదుట బెట్టబడిన విషయము కాంగ్రెసుయొక్క బెట్టబడును. కాంగ్రెసుయొక్క గమ్యస్థానము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముని మన కందరికిని దలిసియు యున్నది. నేను కాంగ్రెసుయొక్క కార్యనిర్వాహక సభ్యులను కఠినముగా నగుటచే, నై యాదర్శమునందే నాకు సహజముగా నమ్మకము గలదు. దానికొరకే నేను పనిచేయుచున్నాను. అయినప్పటికిని, నెహ్రూ విధానము గూర్చి తగవులాడవలసిన యవసర మేదియును నాకు గాన్పించుటలేదు. మన స్వాతంత్ర్య పోరాటమునకు సంబంధించినంతవరకు, జోషియనురాజ్యాంగము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము యీరెందును సమానములే యుండును. ఈ రెండియందును సమానమును నమ్మకము గలగుటకు కష్టమెచ్చుట నున్నదో నేను గ్రహింపజాలకున్నాను. దీనిగూర్చి తగవులాట కిది సమయముగాదు. మనస్వల్పభేదములను ప్రవచించునకు నెల్లడిచేయుట కిదిసమయముకాదు.

ఈ తగవులాట పాలు, నెన్న, వ్యవహారము చేయుటకు గోవులు సంపాదించుటకు పూర్వమే పాలము కాపునకునుతన భార్యకును జరిగిన తగవులాటను బోలి యున్నది. కాబట్టి, స్వాతంత్ర్యమాలిక జోషియను రాజ్యాంగముయొను సమస్యతో మనకిప్పుడు బనిలేదు. ఈరెండికిని భేదములు అధికముగ, జూపబడినకొలది, దేశవిమర్శనకొరకు మనము గావించవలసిన పని యసాధ్యమును. స్వేచ్ఛాసంపాదనమే మనయందరియొక్క యాదర్శము గావున అందుకొరకే మన మందరము నేకీభవించి పనిచేయువలసి యున్నది. భారత దేశముయొక్క గమ్యస్థానము స్వాతంత్ర్యము యైననులేక జోషియను రాజ్యాంగముయొను, మనమిప్పుడు ముఖ్యముగా పరిష్కరింపవలసిన సమస్య సాంఘిక సమస్యయే యును. ఈసమస్యను నెహ్రూకమిటీ కడుసమర్థతతో పరిష్కరిం. ఇనదనియు నాయభిప్రాయము. ఈ సమస్య కరిష్కరము విషయముననే మహమ్మదీయులలో, నేడు భేదాభిప్రాయము బుట్టిచున్నది. కాని, నెహ్రూరిపోర్టులో మైనారిటీ కొనగబడినసంఖ్య, ప్రపంచములో మరెచ్చెట్లునుగూడ నొకసంఖ్యదేదని నేను జెప్పచున్నాను. ఇందరికియొక్క యేమియును నేను జెప్పటలేదు. మైనారిటీ సంఘమును మహమ్మదీయులకు నెహ్రూ రిపోర్టు పకలవిధములగు సంతకముల నొసగియున్నదనియే మీకెల్ల రకును బెలుపుచున్నాను.

కాబట్టి, కాంగ్రెసువాదులు, బ్రాహ్మణేతరులు, వితవాదులు, మహమ్మదీయ సమితిపక్షమువారు, యెవరయినను గూడ ప్రస్తుత మివిషయమున తగవులాడుట కిది సమయము కాదనియు, తమతమ విభేదముల నొకమూలబెట్టి నెహ్రూ విధానమునకు మనస్ఫూర్తిగా కృషిపలి పెడరుగాక యనియు మీమెల్లరకు నేడుకొనుచున్నాను.

బొంబాయి పశుసంరక్షణ మహాసభ

సర్ మన్మోహనదాసు రాంజీగారి అధ్యక్షతనానవము

అమరావతి, నవంబరు 20:- బొంబాయిరాజధాని పశుసంరక్షణ మహాసభ నిన్నటిదినము సర్ మన్మోహనదాసు రాంజీగారి అధ్యక్షతన పమావేళయ్యెను. పరిసిధులకు స్వాగతముపలికు సభాధ్యక్షులగు సేతు మంగళదాసు భరేకుగారు ఉపన్యసించిన విషయము సర్ రాంజీగారు అధ్యక్షులైన మలంకరించి ఇట్లు చెప్పిరి. వ్యవసాయ వృత్తికి అవసరమైన పశువులను సాడి ఆవులను సంరక్షించుట ఒక్క హిందువులధర్మ మని చెప్పట తప్పు. భారతీయులకు వ్యవసాయమే ప్రధానవృత్తి కావున హిందువులేతాక అన్ని సంఘములవారు పశువులను సంరక్షించు బాధ్యతను వహింపవలెను. పశుసంరక్షణపోషణపై వ్యవసాయ వృత్తియే ప్రధానముగా గల దేశపు సాభాగ్యము ఆధారపడియుండును. ఆమెికా ఇంగ్లండు మున్నగు దేశములు ఈసమస్యవిషయమై క్రషతో పనిచేయుచుండ. భారతీయులు ఈవిధమున నిర్లక్ష్యముగ నుండుట ఆశ్చర్యకరమును విషయము. పశుసంరక్షణ అవశ్యకతను గురించి ముచ్చటించి అధ్యక్షుడు తన ఉపన్యాసమును ముగించెను.

తీర్మానములు

అమరావతి, నవంబరు 20 - కేటిదినము బొంబాయి పశుసంరక్షణమహాసభయందు ఈ క్రింది తీర్మానములు ఆమోదించబడినవి. సత్కారము ఆశ్రమమున గాంధీగారు తోగముతో బాధపడుచున్న దుడవ విషయమెట్లు అహింసా సాంప్రదాయములకు విరుద్ధముగ నుండుటచే గాంధీగారు రెట్లు చేసినందులకు సభవారు చింతిల్లుచున్నాడు. కింజరుపోలు సంఘములు, గోకాలలు అభివృద్ధి చెందవలయుననియు, ధనికు లొక్కొక్కరు ఒక్కొక్క హాడియపును పోషించవలయుననియు కాభామృతపురుసుమిది నిషేధింపవలయుననియు, ఎముకలకు తోలుకు కొవ్వకు కుతులను చంపుటకు నిషేధింపవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు తీర్మానములు గావించబడినవి. (అ. (నె.)

ప్రాధేసర్. కే. యన్. శింగ్, వైస్రాయి

ప్రేపు

రేపు జనగభావు దానిని గురించి ప్రవరించుట తేవు కరమని మహాభావులు కాస్త్రముల రవించిరి. ఆట్లు గురై రగుటవలన కార్యములకు ధైర్యసాహసములతో చేపకొనట కవకాశముండును. మీ కేవిషయముకావలసినను, ప్రాధేసర్. కే. యన్. శింగ్, గారి సలహాను పొందుకు. పుట్టివలేది, కాలము, లేక ఉత్తము వ్రాయకాలము, లేదీ, మీతోచిన రోదోయికసంఖ్య నోటుచేసి స్వదస్తూరితో వాకిన్ని, వది వస్త్రమునకు కాటుకరాచి కారితముమీద అద్దెన్ని సంవలెను.

ఒకసంవత్సర ఫలమునకు 2-0-0
అంతర్గతతో అవగా ప్రతి 2-8 సం॥ రముల } 10-0-0
ఫలము జీవితం ఆఖరుకు
విజితతో అవగా ప్రతి 3-4 మాదముల ఫలం } 25-0-0
జీవితం వ్రాయటకు
విజితతో మాత్తుకతో చతువారి } 100-0-0

మరా : కుక్నామ సం॥ గుంటుల వందలగములు
అచ్చుకయన్నది, నంటనే రు 0-2-0 బిల్లుల వందలనవో వంతు బడును.

5319 ప్రాధేసర్. కే. యన్. శింగ్.
ప్రాప్రయటకు శ్రీ కృష్ణాజ్యోతిర్విద్యాభయం; కంఠం.
పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా.

శ్రీలక్ష్మీ శిల్ప-ఫేక్టరీ

పెద్దాపురము

పెద్దాపురములో శిల్ప-వస్త్రములను తయారుచేయు ఫేక్టరీ మాదితప్ప ఇతరులకు ఫేక్టరీలేనే లేదను విషయము మన ఆంధ్రులకుందటకును తెలిసిన సంగతియే, మాయొద్ద అందటకును పనికివచ్చు శిల్ప-వస్త్రములు అన్నిరంగులలోను సాదా అంచులు, సాదా కమ్ములు, జరీ అంచులు, జరీ కమ్ములుతో సిద్ధముగానున్నవి. మా సరకులు ఇండియాలో అన్నిచోట్లను దొలకును. మా సరకులకు మా ప్రేడుమార్కు ఉండితిరును. మా ప్రేడుమార్కులులేని బట్టలు అనగా వస్త్రములు మావికావని తెలియవలెను. కావలసినవారికి స్వాంపుల్లు ఉచితముగా పంపబడును.

మువ్వన సోమరాజు ఆండ్ పీర్జా

ప్రాప్రేటరు: శ్రీలక్ష్మీశిల్ప-ఫేక్టరీ
టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసు. } పెద్దాపురము
"శిల్ప-గుడ్డు" }

జ్యోతిష కళా పాఠశాల

పుస్తకములలో నాల్గవ భాగమున దశాశుభాధ్యాయము అచ్చు పూర్తియై సిద్ధముగా నున్నది. యిందు ప్రతిపహదశకు ప్రతి అంశకేతన వివరముగా ఫలములు వ్రోక్కార్థ సహితముగా వ్రాయబడినవి. ఇదివరలో అచ్చుబడిన 1, 2, 3 భాగములు కూడ ఇరీదనకు సిద్ధముగాయున్నవి. జ్యోతిషవిద్య 6 మాసములలో పాష్ట్యధ్వారా శేర్పబడును. వివరములకు వ్రాయును. ఆకెల్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం, 8-49 కొత్తపేటపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్ర మహాభక్తవిజయము

ఆంధ్రభక్త పుంగవులారా !

ఇదిఆంధ్రభక్త ముగ్ధులకి ప్రస్తుత భక్తవిజయముల ప్రకటింబియున్నది ఆంధ్రాంధ్రభక్తుల చరిత్రముల కేర్పియుండమి మన యాంధ్రభక్తుల నివసించి భక్తిజ్ఞానయోగ మార్గములవ్వారా కృతగాతన (1) డో. నాగేశ్వరదాసు, (2) డ. కొట్టిశ్యాంరాస్త్రి, (3) గుంటూరు శుభాకర్, (4) యం. బుచ్చయ్య, (5) బ్రహ్మరాజు, (6) కిద్దర్లు, (7) డ. వెంకటరమణదాసు, (8) డా. నరసింహదాసు, (9) డ. నుబ్బదాసు, (10) ఆ. వెంకట్రామదాసు, (11) యం. నాగదాసు, (12) నరవరదాసు, (13) నీలకంఠయోగి, (14) కం. నరభక్తయ్యవార్లు, (15) గోళ్ల దాసు, (16) కా. కొట్టప్ప, (17) డా. రామయోగి, (18) గోవిందు, (19) గులాంభాదర్, (20) భాదర్ మస్తాక్, (21) ఆ. అప్పయ్య, (22) డా. కృష్ణదాసు, (23) జి. కొండవరమదాసు, (24) వరకృష్ణ, (25) వై. జుగ్గదాసు, (26) నం. కృష్ణయ్య, (27) నం. శ్రీ లక్ష్మీమ్మ, (28) సి. ప్రకాశం, (29) డే. రామచంద్రయోగి, (30) మాల వీరేశం, (31) ఆ. కృష్ణయోగి, (32) డా. రామబొట్టు, (33) మేళు నువ్వుడు, (34) బృం. లక్ష్మీదాచార్యులు, (35) బుద్ధిరాజు, (36) ముబ్రహ్మయ్య కవి, (37) డా. వెంకటప్పయ్య, (38) కా. నాయనప్ప, (39) కృష్ణారెడ్డి, (40) రామదాసు మొదలగు నూరుగురు మహాభక్తుల జీవితములను సంక్షిప్తించి ప్రకటింబుట మిక్కిలి యవసరమునుటచే నీ గ్రంథము ప్రారంభించబడినది.

గ్రంథమంతయు నొకేవర్ణాయము ప్రకటింబుటకు ముద్రాణ్యముమధికమగుటచే ధిరంధరాక బ్రక్తిలతా గ్రంథమంత ద్వారా వెలకొక కథకు తక్కినవలెకండ ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా గాని అయిదాన కథలబేర్పిగాని ప్రకటింబుటకద్దేశింపబడినదిగాన నాండ్రజాక మీ గ్రంథములకు చేదోడు వాదోడు నై సాయనెలనర్పించిని నిన్నుచున్నాడు.

రం దాల వివరము		
రాజభోజనము సం॥ 1-3	10	0
ప్రధానముద్రణము	5	0
పాపములు	2	0
240 పుటలగుల గ్రంథమునకు చందా	1	8
చందాదారులకు ప్రతీకరుదును	0	4
శ్రీలక్ష్మీ సంపాదకుడు		
5321	పంగులూరి వీరరాఘవుడు	
అప్పికల్లు-చాకల్లు తాలూకా గుంటూరుజిల్లా		

ప్రకటన
ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి వీ. పీ. లు పంపుట సామ్యు వసూలు చేయుట మొదలగు సాకార్యములు తేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామపల్లి గౌరీశంకరవర్య అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిప్లొ వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సాకార్యములు తేనివారు మా ఏజంట్లువ్రాసి పత్రకలు వగైరాలు తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము

Table with 4 columns: Description, Amount, and other details. Rows include subscription rates for different durations and locations.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటితమగు చున్నది.

Table with 4 columns: Description, Amount, and other details. Rows include subscription rates for different durations and locations.

భారతి వెనకటి నాలుగు పంపుటలు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వఱకు) క్యాలిఫోర్నియా విక్రయమునకు సిద్ధ ముగజున్నవి. ఒక్కొక్క పంపుట (రెండుభాగములు) వెల రు. 6-0-0. వీ. పీ. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:-- నామపల్లి గౌరీశంకరవర్య అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, కనారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు ౨-౮-౦
3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౮-౦
4 కమలాక్షి (చిన్నవిచిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. ౦-౮-౦
5 సీరిసిధి: ఇది యొక యత్కృష్టసీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్త రెండువేలేండ్లకు ముం దొక భారతీయ పండితునిచే తిబేతుభాషయందు రచియింపబడి పదపది యనేకభాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౮-౦
6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ సనుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభద్రాగణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చిత్రమిందు సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
7 ధన్యుపదము (పద్యము): పాదమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'తిపికము' నందలిది. పాదమతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిశాంబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఎ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦
8 భీష్ముడు (అయిదంశముల నాటకము): నాన్యేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్నను గారి వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యే. (ఆనర్సు) ౧-౦-౦
9 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విద్యానగరము (హంపిశిలములు) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృతజీర్ణసీతియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౮-౦

కాశీనాథుని నాన్యేదేశరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:-- నామపల్లి గౌరీశంకరవర్య అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

శ్రీనాగేశ్వర జ్యోతిర్విద్యాలయము

5320

వవరుపేట, ఏలూరు. ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే

దీనియొక్క మఖ్యోద్దేశమేమనగా గ్రంథశాలము చేత నన్ను విద్యార్థుల కుచితముగ నీవిద్యను నేర్పుట, వేదశాస్త్ర సేర్పరుచుట, వలయువారల కి కాస్త్రమునుగూర్చి యుపన్యసిం చుట, జాతక, గోచార, ప్రశ్న, మహూర్త, చాన్తు, శకున, స్వప్నాది సమస్తవిషయముల గూర్చియు ఫలములు తెలుపుట, ఏతేట పంచాంగాదుల రచించి కాలజ్ఞానమును, సప్త, అర్చ, అరిష్ట, వాత, ఆతపాదులగూర్చి లోకమున వ్యక్తికరించుటయు మఖ్యోద్దేశములై యున్నవి. ఇందులకు ధన మవసరమగుటచే జాతకాదులగు ప్రత్యేకవ్యక్తులయొగములకు రేణ్డర్బర్యముం టిని.

వలయువారు:-- కుష్టు విశ్వపతిశాస్త్రి శ్రీ నాగేశ్వర జ్యోతిర్విద్యాలయం, ఏలూరు.

ప్రతాపకస్తూరిమాతలు (75-8851)

4 మిక్కిలి ఘాటును సువాసనగలది

1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుటయే గాక అజీర్ణము, వాయువు, జలంబు, శ్మశ్మ, దగ్గు, ఉబ్బునము, కఫము, చిన్నబిడ్డ గుణము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకముగ వ్యాధులను హరించుటయే గాక బలమును, జీర్ణ శక్తిని, ఆరోగ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము.

ప్రతి గృహముం దుండవలసి. 250 మాత్రల సీసా 0-4-0 12 సీసాలు 2-8-0. డి. పి. చార్జీ ఎన్నిటికైనా 0-6-0. పి. డి. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేటి, నెల్లూరుజిల్లా.

వెలువడినది! నూతనముగా!!

పేక్ స్పీయర్సు ఒకెల్లో అను విషాద విజయసేన (నవరసభరితముగు 5 అంశముల నవీన నాటకము)

గ్రంథకర్త - కీర్తి శేఖరులు (జి|| శ్రీ|| వీరభట్ల సవాళివరావుగారు, యీ నాటకము పేక్ స్పీయర్సు కవివ్రాసిన (ఒకెల్లో) నాటకమున కనువాదము గా గ్రంథకర్త కర్త గారికి గల రంగస్థలాభివృద్ధి బట్టి రసవంతముగు పాత్రపోషణముతో, మృదుమధుర రసద లాభిత్వములతో, మధులాలకు పద్యములతో ముచ్చటగు శృంగారరసములతో ప్రదర్శనయోగ్యము గను, వతనయోగ్యముగను రచియింపబడెను. వంద పామురు తెల్ల రీ నాటక మొకసారి శ్రీరామనందముగ జరిగి యానందింపును. కొలది ప్రతులు మాత్రమే గలవు. త్వరపడుడు, ఆలస్యమాభాదంగావే, వెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 మాత్రమే, పోస్టుఖర్చులు కొనువారవే.

వలయువారు:-- 5840 వీరుభట్ల భాస్కరరావుగారు, జగన్నాథపురం, కాకినాడ, అంబ్రాయుడు.

అత్యద్భుత కుష్టుకులధ్వంత భాస్కరం

సమస్త కుష్టువ్యాధులకు అమోఘప్రక్రియ గుణములేదని దిజావుచే నువారికి రు 1-16 బహుమానము కుష్టుకో పాలిటి సంకీర్ణగా వక మహా కుష్టువల్ల మా సంస్థానమునకు సమర్పించబడి అపంఖ్యాకములైన కుష్టుములను నశింపజేసి, మా ఆశ్రమమునకు కీర్తిదెచ్చిన యోగ్యతా పత్రములకు

నివరములకు నేడే వ్రాసిన మా అత్యద్భుత కుష్టుకులధ్వంత భాస్కరమును కేటలాగును ఈ చిత్రముగా వలయును. దానికి ప్రకటనలకు మోసపోకుడు.

టి. వి. రాఘవాచార్యులు, జమిందారు, శ్రీరాఘవాచార్యదేవాలయం, కడలి-రాజ్ లాల్ నాథుడు, రూర్క గోవానరేటిల్లా.